

\id ROM Buamu Laa

\h Rɔmu Siè

\mt1 RɔMU SIE

\mt2 Pooli vèhú le á wé é lé bé

\mt2 Rɔmu Siè ò

\is Lè pe vèhú mu le wínló jún

\ip Le iè hò vèhú le á Pooli é wé é lé bé ndesiriè le wi ho Rɔmu lóo hūn. À hàarí jèùn yí ve yón wè; ké bé iè nì-buà é hàarí te le Ben-tínù é bie é lé bé Rɔmu siè ò, è bè jè bè ndesiriè wún fii yón. Pooli é wé hó vèhú é lé bé Rɔmu siè ò bò le é wé è bè dún ó. Sí iè mù pe á dàa bie lé bà ò ne pèhú le ké mí khie vaa-ve Esipani, é mí làá vé lé àá pebè vii è mì é mi be, è mì é hìiníke pebè tìè ò Kirisa wún bènló bò hūn. À lò bīnie bie lé bà ò ne be wóo hēun Dɔfin è lé mí ò bò le é wé è mí wún lòn vienù mu è yie yí lé.

\ip Pooli é mí kèránló bò è zéní lé bé Rɔmu siè ò hò pe vèhú mu le á wé lé bà ò hūn. À bie ne be nìnbirìe bé-kùì é iè bò-kɔn-wériè, é bé wo yí dè Dɔfin bàaníró é yá mi wè. Ie ké pebè jùnù é dè é khúá wé dì-cóoní àá hó pe Dɔfin, le ké bé dàa ben tè é dūmua sè piè Yènú Yiezu Kirisa le é hó tɔre ò. Dɔfin é muié ó Pooli ne a wé mí ben-bierɔ, è wóo bie mí Ben-tínù bò è lé bé nìnbirìe ò. É Pooli é zéní ké lé Ben-tínù é iè Dɔfin pànké le é hó lé bé nìnbirìe le dūmua sè hò ò bé-kùì (1.16-17). É mu wo yí bīnie te mí yie è mì wóo bie ne a le é iè Zuifu, à le é yí Zuifu wè. Iè mù le é Dɔfin vii, è bè ndesiriè bé-kùì é màamá ò. À dè le pɔ bá nkɔnù é mí wè. É Dɔfin é wo é wó bé àá nì-ténirìe, kèa bò le é hó wíncéa é dàa khé mú é ne: \qt Ò nìnbírɔ le é téréñ iè mù le á dūmua sè Dɔfin, é piè ndesìnló mu é bèn lé á wé mí məkēñi hūn.\qt* Pooli ne be ndesiriè sāawi è bè wóo jí bán, è bè wóo wení bán ké bé bí wóo hán bán wè; hèrì ké pebè bò-werà é wike mí-dòohí dòohí.

\ip Mù bò le é wé sēmékéa bán lè pe vèhú mu le hūn é iè mù le:

\ip Pooli é lè Ben-tínù bò è bie (1.1-17)

\ip Nìnbirìe bé-kùì é iè bò-kɔn-wériè (1.18-3.20)

\ip Bò le é Dɔfin dàa wó bé nìnbirìe àá nì-ténirìe (3.21-4.25)

\ip Bè ndesiriè é Bén yí mekēni dè-fî (5.1-8.39)

\ip Dɔfɪn é fùerèsí Izarayeli siè ò, ké hó yí fùansí bà ò hùúu wè (9.1-11.36)

\ip Mekēni dè-fî le tú àá wanminù bò (12.1-15.13)

\ip Pooli bò le á ne mí wé, àá piè tièníkeró bò (15.14-16.27)

\c 1

\s Tieníkeró

\p ^v1 Mù iè òpe Pooli le iè Yiezu Kirisa tɔn-té é te le pe vèhú mu le é wí. Dɔfɪn é te mi vɔn ne n wé mí tɔnkerɔ, è hò muié mi ne n ve buie mí Ben-tɪnù. ^v2 Lè Ben-tɪnù mu é Dɔfɪn hàarí bie bò mí bienù vèhú hũn; ò hàarí lé lé mí bə-haaníriè ò é bé bie lé bé nɪnbiriè ò. ^v3 Lè Ben-tɪnù mu iè piè Yènú le iè kè Núnso Yiezu Kirisa bò é lé é bie. Mù ben iè nɪnbí-yáamu, à iè ò bé-zuú Davide hũn yènú. ^v4 Ké Dɔfɪn Heciri é pe zéniè mù hò pánké hũn ké á iè Dɔfɪn Yènú àá bò le á dàa vié ló mú húmú hũn. ^v5 Mù iè piè bò hũn é Dɔfɪn dàa wó hiì àá mi, é wó mi àá mí tɔnkerɔ bò le é wé è ò dàá lé è bè cèmèná bé-kùì siè è de sɪ Dɔfɪn, è jí pehò bò. ^v6 É mípe le é hó Dɔfɪn vɔn ne mi bò sɪ e Yiezu Kirisa ò, mí lò biè bò wi be pe niè mu hũn. ^v7 É nin wí hó vèhú mu le è lé miè ò mipe le é wi ho Rɔmu lóo hũn mì-kùì; Dɔfɪn é we miè mì-kùì è hò vɔn miè ne mi bò è sɪ mí ò. Ne kùè Yàá Dɔfɪn àá ké Núnso Yiezu Kirisa è wé hiì àá miè, à lé hũn wiè miè ò.

\s Pooli é cè mii ve kí Rɔmu ndesiriè ò

\p ^v8 Mù bò mí-kùì híehó, é nín Dɔfɪn berike è dé Yiezu Kirisa yèrè lòn mipe mì-kùì bò hũn; nín Dɔfɪn berike è dé iè mù le é mí ndesɪnló bò é khé dímiyé mí-kùì hũn. ^v9 Hò Dɔfɪn le é nín tɔnló è té àá niè tɪì mí-kùì ké nín lè Ben-tɪnù le é piè Yènú bò bie è buie é dũ ké mu le é nín khé é iè bò le bɔn. Hò dũ ké n wóò nùún mí bò fúu, ^v10 niè hēne mí-kùì hũn. É nín hò Dɔfɪn mu è hēunin ne ké mú ben iè piè tɪì bò è hò lé ne n hè wo yí ben mì viì. ^v11 Iè mù le é n hè we nin mi miè àá bə-bín, bò le é wé è ò yí hó Dɔfɪn Heciri sãamu bò dè è bie àá miè è dàá sɪnì mí pánké. ^v12 Ké mú le é pó mu mí-kùì, n we è ò ben mì viì è ben kan àá miè è kè dàa páanì hiiníke bán tɪè. È mipe mì ndesɪnló è lé tɪ-hiè mì ò, è òpe niè ndesɪnló è biè lé tɪ-hiè miè ò.

\p ^v13 Kìe zèbè, í we ne mi dũn kè yì cèrìèè é í wòd ne nín ben kí miè, kè fúu è ben dẽ zoòni, é í ñeùn yí dàń mú è wé wè. Í we wóo ne nín ben kí miè, bòo le é wé è bè nìnbirìe dò è tè nìn bienù bòo mì tíhú, kèa bòo le é bé nìnbirìe dò é dàa tè pelè bòo hí cèmèná dò hũn. ^v14 Í fóbán è ñ ve bie le Ben-tĩnù è lé bé nìnbirìe bé-kùi ñ: bè le yìe hère àá bé le yìe yí hán, bè le kèréa àá bé le é yí kèrán. ^v15 É sí iè mù pe é í dàa é cè àá b̀-́bín è ñ ben mì viì m̀pe le wi ho Rõmu lóo hũn è biè ben bie le Ben-tĩnù è lé miè ñ.

\s Lè Ben-tĩnù pànké bòo

\p ^v16 Í yá bòo lùwi è ñ bie le Ben-tĩnù wè; iè mù le é lé iè hò Dõfĩn pànké le te be nìnbirìe le dũmua sè é wòd fuenínin, è dàá bé pe mù fii àá bé Zuifuḃe è ve víení àá bé le é yí bé Zuifuḃe. ^v17 Lè Ben-tĩnù mu é temu wòd lé è Dõfĩn dàá wé bé nìnbirìe àá nì-ténirìe mí híehó. Mù pe sí fii é bé àá hó ñdesĩnló è mù lò van vó àá hó ñdesĩnló, kèa bòo le é mú dàa bie lè Dõfĩn bienù vèhú hũn é ne: \qt Ò nìnbírc le é téréń iè mù le á dũmua sè Dõfĩn é piè ñdesĩnló mu é bèn lé á wé mí mekēni hũn. \qt*

\s Bè nìnbirìe bé-kùi é wó khõn Dõfĩn híehó

\p ^v18 Dõfĩn le wi hĩ hóohũn tĩ é cè bè nìnbirìe ñ lè súsùnù, pebè b̀-koohẽ wénló àá pebè ñbítérénló bòo hũn; pebè b̀-koohẽ é wòd si hó tĩé. ^v19 Burósi è bòo le é bé nìnbirìe dè é dũn Dõfĩn bòo hũn mí-kùi é lò é ce wiée iè mù le é Dõfĩn é zéńie mù é lé bà ñ. ^v20 Àá bòo le é Dõfĩn dàa mé hó dímíjé, é piè pànké le ñunù mí àá piè Dõfĩn yaamu é iè bòo le é yí dè yá mi àá yìe wè. Ké bé nìnbirìe é dè mù pe sí mí-kùi é dũn, hò pe Dõfĩn bòo le é hó wó bòo hũn. É pebè bòo wo yí dè yá tĩní iè mù le é bé wo yí dè yá bĩní bie ne bé yí dũ Dõfĩn wè. ^v21 Bè dũ ho Dõfĩn, kè bé yáà bàaní hò ñ è bè lò yáà dé pehò berike kèa bòo le é mú dàa fóbán è mù wóo wé wè. Ké bé den vííníe béte bé nùnlé le ñun mí hũn, è lè síbíru é zõn tú pebè tĩè, é bé dàa hécírí mi wè. É pebè bòo wo yí dè yá tĩní wè. ^v22 Bè é béte è m̀i àá b̀-đũmunù bàasiè kè bé lò den iè bẽnbúà. ^v23 È bè pè é yáà bàaní hó Dõfĩn le yáà hí ñ è bè wó á nìnbírc le wòd hí bòo le à mé àá mí níhí iè pe é bé wòd bàanínin. Mù pe bòo á nìnbírc é wòd mí àá mí níhí é iè bé ñkansiè àá bé ñjíizàani àá bé bì-laasiè àá bé bìe le é wóo vésí bé vùkùo lòn. ^v24 É sí iè mù pe é Dõfĩn dàa fuèrèsí bà ñ é bé wòd wé mú nì-làámu bòo è

liení bé tekèa kèa bòo le é pebè tîè é we; é bé dāa wòd liení bé tekèa bán hūn àá mú lùwiè bòo wénlɔ́. ^v25 Bè yèrèméa hò tîè le é hò Dɔfɪn bòo è bie é wó àá hí búò; bè wòd fùansí hó Dɔfɪn le iè ò mírɔ, è bè khíi wé hó pe Dɔfɪn b̀-̀míriè è bè bàanínin, è huí pehó bòo sààní, ké hó Dɔfɪn lò temu f́b́án àá bàanírɔ pèhú le yá vé hūn. Amiina.

\p ^v26 É sí iè mù pe é hó Dɔfɪn dāa f̀erèsí bà ò é bé wòd wé hó lùwiè bòo le bé é wòd nùún bé tîè hūn. É bà háa yèrèmea é yàa b́nɪ de àá bá báa, ké bé den wòd khíi ve daaníke bán, bán hūn, ké mú lò yí f́b́án è mù wé wè. ^v27 È bè báa é lò biè yèrèmea é yàa b́nɪ de àá bá háa ké pebè yìè é wóo khíi lé bá níkhí báa ò, è bè wo daaníke bán ké mú lò iè lùwiè bòo. É sí iè mù pe é bé dāa wòd yí bé b̀-̀lièhē sàanín le iè bè ǹnbirìe le v́iníe b̄ete sàanín le é bé wóo yí.

\p ^v28 É mu le é bé p̄e ne bé yá dūn hó Dɔfɪn, é Dɔfɪn fuèrèsí bà ò pebè b̀-̀dūmunù le jún mí hūn, é bé dāa wòd wé mú bòo le é yí te mí yìe. ^v29 Pebè tîè é tú àá mú bòo le é yá t́erén wénlɔ́, àá mú bòo le yí s̄aa wénlɔ́, è bè yìè wóo lé bá níkhí bòo ò, è bè iè mekēn-j̀niè bàasiè, è pebè tîè é tú àá lé yanlienú, è bè iè ǹ-̀b́eriè, è bè we hí fuò, è bè iè ǹ-̀khèníkeriè, è bè wòd búuke b̄e ǹnbirìe j̀ihíe. ^v30 È bè wòd yaa bán yèhí, è bè iè Dɔfɪn bà bí-yanliè, è bè yàa k̀nbi ǹnbirìe, è bè we b̄ete khòoníkérɔ, è bè iè yèn-c̀eriè, è bè dè mù b̀-̀koohē le é j̄eùn yí wé yí mi é wòd wé, è bè yá wóo p̄í bá tenliè bòo. ^v31 Bè yàa d́ín ben-c̀ooní l̀òn wè, è bè yàa wé mú bòo le é bé lé bé j̄unù ne b̄e wé wè, è bè tîè é d̄eu f́úu é bé yàa mi bán miinè wè. ^v32 Bè lò dū hɔ Dɔfɪn liè l̀enlɔ́ bòo; bè dū ké bé pe ǹnbirìe le é wòd wé mú pe bòo sí bà nímaà é f́b́án àá h́úmú. Ké mú le é bé lò dū mu, è bè péwi yí f̀ansí mú pe bòo mu wénlɔ́ ò wè, ké bé lò wóo b́nɪ t̄è bèpe le é wòd wé mú bòo.

\c 2

\s Bòo le é Dɔfɪn dāa b́én lè bè ǹnbirìe liè

\p ^v1 K̀pe le é bè ǹnbirìe le ké è kooní ne b̄e wó khɔn, h̀erí è k̀ yèré hūn iè níwiè, è k̀ bòo yí dè yá b́én t̄iní, iè mù le é kó wòd ne b̄e ǹnbirìe le ké é wé khe, ké kópe k̀uusɔ lò é wé kèa b̄e. É kó iè wiè é k̀ jún è dé bòo hūn lò. ^v2 Ké dū ké bé pe ǹnbirìe le wòd wé mú pe bòo mu sí é Dɔfɪn é wòd lè liè àá mí

híehó. ^{v3} Kòpe le é wód kooní bé pe nìnbirìe le wód wé mú pe bòo mú sí, ké kópe kùuso é lò biè wóo wé mú; é kó wiè tī è kò ne Dɔfīn biè é yá bèn lè kò liè? ^{v4} Iée ké kó wiè é huie wè hò Dɔfīn sãamu b̀-behó lòn, piè hūn hīnló àá bé nìnbirìe. Kò wiè yí dūn ké Dɔfīn sãamu é hūn f́b́án è mù lé è kò yèrèmé è khūá kó b̀-koohẽ wénló máahũ? ^{v5} Ké kó jekèa é yá bòo jí wè, kó yí t̀e ne kò yèrèmé kó tī àá kó b̀-werà wè. É sí iè mù pe é lé dàa iè lè dánkéní é kó é fé è bè kò lòn ké Dɔfīn tī-c̀íní wurù é dē, lè wurù le á dàa bèn lè b̀e nìnbirìe liè, ^{v6} lè yìi le á dàa bèn sàaní bé nìnbirìe é báaníbán àá h́ɔ̀rɔ̀ bòo le á wó. ^{v7} Bè nìnbirìe le wód ce bé kuò è wé mú b̀-ente, è c̀e hò b̀aaníró àá h́ m̀endèà àá lé m̀ekēnì le yáa vé Dɔfīn viì, b̀aasiè mu é Dɔfīn é bèn lé lé m̀ekēnì le yá vé nin. ^{v8} Ké bé nìnbirìe le é yí t̀e hò pe Dɔfīn bòo, è b̀e p̀é h́ t̀iè bòo, è b̀e wód wé mú b̀-koohẽ è b̀e wé, b̀aasiè mu é Dɔfīn tī é bèn c̀i nin c̀eun, à é lè pebè liè. ^{v9} Bè nìnbirìe le wód wé mú b̀-koohẽ bé-k̀uì é lòn bèn be, è b̀e lò yìi bèn mi mu, è dàá bé mú f̀ii àá bé Zuifube è ve víení àá le yí bé Zuifube. ^{v10} Ké h́ b̀aaníró àá h́ m̀endèà àá lé hūn-wiè é bòo bèn s̀i b̀e le é wód wé mú b̀-ente ǹ, è dàá bé mú f̀ii àá bé le Zuifube, è ve víení àá bé le yí bé Zuifube. ^{v11} Iè mù le é Dɔfīn viì, é nìnbirìe é yí p̀ɔ̀ bán wè.

^{v12} Bè nìnbirìe le wó mú b̀-koohẽ bé-k̀uì ké bé yí dūn ́ Moyiisi làndé é bèn hí ké h́ làndé é bòo mí wè. Ké bé le é dūne hò làndé mu è b̀e péwi é wó mú b̀-koohẽ é h́ làndé mu é te pebè liè bèn lè. ^{v13} Bè yí bé nìnbirìe le é wód jí h́ làndé jínló mí-d̀onú é temu é t̀érén h́ Dɔfīn híehó wè; ké bé iè b̀e le é wód bè hò làndé bòo le é h́ bie ǹ é temu bòo bèn tīnì. ^{v14} Bè nìnbirìe le yí bé Zuifube é yí dū a Moyiizi làndé wè. Ké bé ben wód wé h́ làndé mu bòo le é h́ bie b̀ete ǹ, è mù tàn ke k̀ea bòo é h́ làndé mu é wi pebè t̀iè hūn, ké bé lò den yí dū ho wè. ^{v15} Bè iè biè é z̀éní ké h́ làndé bòo le é h́ ne a ǹn bírɔ̀ sãawi à wé é wi pebè t̀iè hūn. Pebè hūn v̀anminù àá pebè t̀iè é lò biè é mù z̀éní, iè mù le é mú wód wé yí è mù p̀í pebè bòo, è mù wé yí è mù t̀e pebè bòo. ^{v16} É sí iè mù bòo le é Dɔfīn é bèn lé lé yíe, lè wurù le é h́ dàa bèn lé lé junù ò Yiezu Kirisa ǹ, á é lè b̀e nìnbirìe liè, é khán mú bòo le é bé t̀ank̀óníkèa bé t̀iè hūn mí-k̀uì é líení yíe, k̀ea bòo le é lé Ben-t̀ínù le é nín buie é dàa khé mú.

‣ Bè Zuifube àá h́ làndé bòo

\p ^v17 Kòpe le é ne kó iè Zuifu, kó síenie kò jún àá ́ Moyiizi làndé, kó wóò bàaní kóte ò è bie ne kò bòo é sè Dɔfɪn. ^v18 Kó dũ Dɔfɪn tĩ bòo, è hò làndé é lò bó kò àá mú b̀-*tente wénl̀*. ^v19 Kó wóò mìi kóte àá nìnbíró le dú bé muabè híehó, è kò lò wóò mìi kóte àá bé nìnbirìe le wi le síbírú hũn, pebè nípiemu, ^v20 è kò bĩnĩ mìi kóte àá bé b̀é**́**n**́**bú**́**a bérɔ, àá bé zĩncāahẽ k̀eránl̀, iè mù le é kó dũmua sè ne hɔ làndé é lé hó b̀-*dũmunù* àá hó tĩé kò ò. ^v21 É kópe le é wóò k̀erán bé nìnbirìe le ké, é mú iè níbùo é kó dàa yá kòte è k̀erán? Kòpe le é wóò bé bé nìnbirìe ne be bí k̀éméke, é mú iè níbùo é dàa é k̀éméke? ^v22 Kòpe le é wóò ne be bí fé bé háa, é mú iè níbùo é kópe kòte ò é dàa wóo fé fé háa? Kòpe le é yí we hĩ miihĩ, é mú iè níbùo é kó dàa wóò zɔ k̀éméke hí miihĩ zĩhĩe tĩe? ^v23 Kó wóò bàaní kóte ò ne kó dũ hɔ làndé, ké kó lò den yáà wé hó pe làndé bòo le é hó bie wè; é kó iè wiè le yáà dé yèrè Dɔfɪn lò. ^v24 Iè mù le é mú wé lé Dɔfɪn bienù v̄hũ hũn é ne: *\qt Mí lé é bé nìnbirìe le yí bé Zuifube é wóò yáake hɔ Dɔfɪn.*

\qt*

\p ^v25 Kó ben tè à Moyiizi làndé bòo, è kò fĩnló é jún wi; ké kó ben pé hó làndé bòo, è mù ke k̀ea bòo é kó yí fĩ wè. ^v26 À nìnbíró le yí fĩ, ké á wóò wé hó làndé bòo le é hó bie, é Dɔfɪn sũn yá líi wó àá nìnbíró le fè? ^v27 Ì nìnbíró le é yí fĩ, ké á tè é hò làndé bòo le é hó bie è wé, á bèn lè kò liè, kòpe le é fè è kò lò dàa hɔ làndé ké kó den yá pe hɔ bòo le é hó bie wé wè. ^v28 Ì Zuifu àá b̀-*bín* é yí é le é wóò zéni míte è b̀e nìnbirìe dàa dũn ké á iè Zuifu wè; à le fè àá b̀-*bín* é yí é le é dàa hò fĩnló f̀énló mí tek̀ea lòn wè. ^v29 Ké á Zuifu àá b̀-*bín* é iè ò le é dàa mí Zuifu yáanú mí tĩ hũn, à le é fè àá b̀-*bín* é iè ò le é dàa mí fĩnló mí tĩ hũn, hò fĩnló le é lé àá hó Dɔfɪn Heciri vii ké hó yá lé àá hó làndé le wé vii wè. Á pe Zuifu àá b̀-*bín* é Dɔfɪn é te wóò bàanínin, ké bé yí bé nìnbirìe wè.

\c 3

\p ^v1 É bé Zuifube é sũn bòo é tú bé le yí bé Zuifube? È hò fĩnló tũnú é iè hò hósó? ^v2 Mù pe sí tũnú é b̀an c̀eun bòo mí-k̀ui hũn. Mù bòo mí-k̀ui híehó, é bé iè b̀e Zuifube é hó Dɔfɪn é lé mí bienù nin. ^v3 Mù é b̀on ké pebè tíihũ é bé d̀ é yí t́eren bé jún wè. É bòo é mú le é bé d̀ é yí t́eren bé jún é temu mii lé è Dɔfɪn biè khũá pí mí t́erenl̀? ^v4 Ǹbùe lò! Hèrí ké nìnbirìe bé-k̀ui é iè b̀-*búukeriè*, è Dɔfɪn pe iè tĩé b̀aasɔ k̀ea bòo le é mú dàa wé pehò bienù v̄hũ hũn é

ne:

\q1 \qt *Kó ben é bie, é bé nìnbirìe é dūñ ké mú le é kó é bie é bon,\qt**

\q1 \qt *È bè ben é kò wūaní, é kó bòo é tūnì.\qt**

\p \v⁵ Ké mú le é ké yá térén é ben é zéñí ké hó Dɔfɪn pe é térén, é ké wo é bie ne werè? Ne Dɔfɪn é yá bòo térén iè mù le é hó tū è cì kiè? -- Mù iè nìnbí-yámu biehí é nín khé hūnún -- \v⁶ Níbùé lo! Ké hó Dɔfɪn hūn yá térén, é hó wo hūn bèn wé wie é dàá dàñ bé nìnbirìe liè é lè?

\p \v⁷ Ké niñ búo é ben lé é hó Dɔfɪn b̀-berà é loo wiée, è mù é peh̀ yèrè è bàanínin, è mù iè níbuò é mí dàa é niñ koonínin kèa ie b̀-κɔn-wé? \v⁸ É mú iè níbuò é bé yèn-yaarè niè d̀ é dàa wòd yaa nin yèrè è bie ne npe é temu wòd bie ne: « Mì lé ne ke wé mú b̀-koohó, bòo le é wé è mù b̀-ente è den wé? » Bàasie mu é bé bèn lè liè é biení l̀n, ké mú den f̀b̀án àá bé.

\s **Nìnbírɔ̀ d̀ le ké é yí b̀-κɔn-wé é mí wè**

\p \v⁹ É werè? Kèpe Zuifube iè bìe é pɔ̀ be pe nìnbirìe le ké? Níbùé l̀! N s̀nèhà zéñie mù ne bé pe Zuifube àá bé le é yí zuifube bé-k̀i é mú b̀-koohó p̀nké é p̀, \v¹⁰ kèa bòo le é mú dàa wé lè Dɔfɪn bienù vèhú hūn é ne:

\q1 \qt *Nìnbírɔ̀ le é térén é mí wè,\qt**

\q1 \qt *Hèrí nìnbí-cóoní le é térén míne wè.\qt**

\q1 \v¹¹ \qt *Nìnbírɔ̀ le é b̀-đūmunù wi é mí wè,\qt**

\q1 \qt *Nìnbírɔ̀ d̀ le é Dɔfɪn è cè é míne wè.\qt**

\q1 \v¹² \qt *Bèpe bé-k̀i é l̀ hó Dɔfɪn wūn l̀n, é páaníe van vūnie béte.\qt**

\q1 \v¹³ \qt *Pebè vūuhí é ði kèa ie búo le jihíé hánkea,\qt**

\q1 \qt *È pebè ðiehí é te be nìnbirìe é wòd khèníke è vūnì,\qt**

\q1 \qt *È hì biehí le é wòd lé àá pebè jihíé é ði kèa ie hóonú túuró.\qt**

\q1 \v¹⁴ \qt *Pebè jihíé é tú àá dánkéní biehí àá lé hiè.\qt**

\q1 \v¹⁵ \qt *Pebè zehí é ðè h̀ khàa é wòd ze è dàá ve bé bé nìnbirìe,\qt**

\q1 \v¹⁶ \qt *Bè wòd yáake mu bòo mí-k̀i bé khíren, è bè dé lé jinwiè lè vū mí-k̀i.\qt**

\q1 \v¹⁷ \qt *Bè yí dūñ lé hūn-wiè wūn yí mi wè.\qt**

\q1 \v¹⁸ \qt *È bè yáa zán hó Dɔfɪn è m̀ndè h̀ wè.\qt**

\p \v¹⁹ Ké l̀ wo ði ké mú bòo le é hó l̀ndé é khé mí-k̀i, é hó é bie è lé bé

nìnbirìe le é wi ho pe làndé núnú hūn; bòo le é wé hèrí nìnbíro dō é bí dàń mí punù è haà è bie ne mí è cè tìé wè; è nìnbirìe bé-kùì è dàá dūń ké pebè bòo é yaa hò Dɔfɪn híehó. ^{v 20} É nìnbíro dō le bòo é dè bèn tīnì Dɔfɪn híehó iè mù le á dè é bie ne mí wó hó làndé bòo mí-kùì é mí wè. Hò làndé bòo le é hó dè é wòò wé, iè mù le é hó wòò lé è kè dàa dūń mu bò-kooohó.

\\s Bòo le é Dɔfɪn dàa wó bé nìnbirìe àá nì-ténirìe

\\p ^{v 21} Ké kèa sáale é Dɔfɪn é zēnie bòo le é hó dàa wó bé nìnbirìe àá nì-ténirìe mí híehó, ké á Moyiizi làndé é yèré bòo mí wè. Hò pe làndé mu vèhè àá bé Dɔfɪn bò-háanirìe é den hàarí zēnie mù. ^{v 22} Dɔfɪn é wóò wé bé nìnbirìe àá nì-ténirìe iè mù le é bé dūmua sè Yiezu Kirisa n. Hò wòò wé mú bè nìnbirìe le dūmua sè à pe Kirisa bé-kùì bòo hūn, iè mù le é pe hò viì, è bè nìnbirìe é yí po bán wè; ^{v 23} é bé nìnbirìe bé-kùì é wó khon àá Dɔfɪn é bé wo khon hò pe Dɔfɪn bàaníró n. ^{v 24} Ké Dɔfɪn àá mí hiì é lé é bé wó nì-ténirìe ké bé lò yí sàanì bòo dō wè; hò wó mú kèa bòo le é hó dàa lé á Yiezu Kirisa é bere fuenie bà n é ló hó bò-kooohó núnú hūn. ^{v 25} Dɔfɪn tɔre à pe Kirisa ne a ben hí è kóosí mí cāani è wé lé mi-yié è dàá leń bé nìnbirìe le dūmua sè à n bò-kooohè è lé bé lòn. Dɔfɪn é wó mú pe sí é dàa é zēní è lé bé nìnbirìe n ké mí iè Dɔfɪn le é téréń. Hūn àá híehó, è mù bò-kooohè le é bé nìnbirìe é pèhú é wé, é Dɔfɪn é hàarí wó kèa bòo é hó yí loo be wè; iè mù le é hó hàarí wóò hì mí hūn àá bé. ^{v 26} Hò wó lé mi-yié mu é dàa é mí téréńló è zēní hó pe zoðní wĩhí mu le hūn. Iè mù le é hó den é cè ne be nìnbirìe è dūń ké mí é téréń, è mí lò é bè nìnbirìe le é dūmua sè à Yiezu Kirisa n è wé àá nì-ténirìe.

\\p ^{v 27} É hó te bàaníró é wo jún é wi àá yí? Pe mù jún é míne lò! É mú iè n̄bùo é mú dàa jún mí? Pemù é jún é mí iè mù le é mú bòo le bòo hie é yí hó làndé mēndḗŕó ké hó iè hò ndes̄nló. ^{v 28} Ké wòò ne Dɔfɪn é wòò wé nìnbíro àá nì-téníro mí híehó iè mù le é bàaso é dūmua sè Yiezu Kirisa n, ké mú yí mú le á wòò wé hó làndé bòo le é hó khé wè. ^{v 29} Iée ké hó Dɔfɪn iè wìe iè bè Zuifube bé-dòonún Dɔfɪn? Hò sūn biè yí bé nìnbirìe le é yí bé Zuifube Dɔfɪn? Ũun hò biè iè pebè Dɔfɪn, ^{v 30} iè mù le é hó Dɔfɪn é iè dī-cóoní. Hò bèn lé é bé Zuifube é téréń mí híehó pebè ndes̄nló bòo hūn, è hò lò biè bèn lé é bé le yí bé Zuifube é téréń mí híehó pebè ndes̄nló bòo hūn. ^{v 31} É mú pe sí iè bòo sūn é zēní ké hó

ńdesìnló bòo hũn é ké ne ho làndé é wo bĩnie jún mi? Nńbùé lo! Mù yí dĩ kèa mu wè. Mù iè bòo é ké den wookèa bọ pehò bòo é hiènie.

\c 4

\s Bòo le é Dɔfĩn dàa hàarí wó Abarahamu àá nì-ténírc

\p ^v1 É mú wo iè nńbùó é ké wo ke zo bie kìe zĩkĩn Abarahamu bòo hũn? Mù iè nńbùó á pèhù dĩère yú mí nĩn bí-yáamu hũn? ^v2 Ké bé hũn ne a Abarahamu é hàarí térie Dɔfĩn híehó piè bòo le á wó bòo hũn, á hũn dè míte é bàanínin. Ké á den yí dè míte é yá bàanínin Dɔfĩn híehó wè. ^v3 Iè mù le é mú wé lé Dɔfĩn bienù vèhù hũn é ne: \qt Ì Abaramu é dũmua sè Dɔfĩn, é piè nńdesìnló bòo hũn é Dɔfĩn é ne a iè nĩn bírc le é téré. \qt* ^v4 À nĩn bírc le é hò tɔnló è té é wóò yí mí sàanín. Ké piè sàanín mu é bé yáà líi kèa bũjé bòo le é bé dọ àá ó, ké mú iè bòo le á sàawi à yí. ^v5 Ké á nĩn bírc le pe yí té tɔnló dọ ké á den dũmua sè hò pe Dɔfĩn le temu wóò lé è bè bọ-kɔn-wériè è dàá khùá wé bé nì-téníriè, é piè nńdesìnló bòo hũn, é Dɔfĩn é wí é àá nì-ténírc. ^v6 É sí iè mù pe á Davide é hàarí khé kèa mu, lè yìi le á dàa hàarí bie ò nĩn bírc le jún tĩ bòo, le é hó Dɔfĩn é wóò wé àá nì-ténírc ké piè bòo le á wé é bòo mí wè. À hàarí bie ne:

\q1 ^v7 \qt Bè júnhè é tĩ, bè pe nĩn birìe le é Dɔfĩn é dọ séwéí é lé nĩn pebè bọ-kooohè bòo hũn, \qt*

\q1 \qt Bèpe le é hó lere bọ-kòohè é ló lòn! \qt*

\q1 ^v8 \qt Ì jún é tĩ, ò pe nĩn bírc le é Dɔfĩn é yáà líi bọ-kooohè bòo! \qt*

\p ^v9 É lé pe jún-tĩnù mu é sũn iè dĩe le bòo é sè bè pe nĩn birìe le fũa nĩn bé-dòonún íée? Le pe kùusɔ bòo é yí sĩ bèpe le é yí fũa nĩn? É ké lò wo bie sáale ne Abarahamu nńdesìnló é lé é Dɔfĩn wó á àá nì-ténírc. ^v10 É mu pe sí é hàarí wó wuàwurù? Le ké á pe Abarahamu é fè vó íée ké á jèùn yí fĩ? Mù yí bòo le wó ké á fè vó wè; ké mú den wó ké á jèùn yí fĩ wè. ^v11 É pemù máahù à den khie fè. É hó fĩnló mu é bọ lè fènló ò nĩn; lè fènló le é zéńí ké Dɔfĩn é wó á àá nì-ténírc piè nńdesìnló bòo hũn, le ké á dàa hũn jèùn yí fĩ wè. É mú wó kèa mu, á pe Abarahamu é dàa wó bé nĩn birìe le dũmua sè hò Dɔfĩn bé-kùi le ké bé lò yí fũa bà yáá, é Dɔfĩn dàa wó bé àá nì-téníriè. ^v12 Á pe Abarahamu é lò biè iè bè le é fũa bà yáá, bèpe le é yáà wé hó fĩnló mí-dòonún è bè dĩn lòn, ké bé wóò wí é

kìe zĩnkĩn Abarahamu ñdesĩnló le bòo bà ñmàa, le ké á ñeùn yí fĩ wè.

\\s Mù bòo le é Dɔfĩn é lé mí ñunù ne mí bèn lé bé ñdesĩriè ñ

\\p ^v13 Dɔfĩn é hàarí lé mí ñunù ò Abarahamu ñ àá bé hũn nìe le á bèn yí ñ ne be bèn teń lé súsùnù. Mù yí bòo le é bé ne mu iè mù le a pe Abarahamu é hàarí é hò làndé è mèndě é Dɔfĩn dāa hàarí khé mú pe sí é lé à ñ, ké mú iè mù le é hó hàarí wó á àá nì-téníró piè ñdesĩnló bòo hũn. ^v14 Ké bé hũn iè bè le é hò làndé è mèndě é te mu bòo le é Dɔfĩn lé mí ñunù ne mí bèn lé é be è yí, búrcsí è hò ñdesĩnló ñún é mí, è lè pe Dɔfĩn ñunù le é hó lé é lò iè káamāa. ^v15 Hò làndé é wóò ben àá Dɔfĩn tĩ-cĩnũ. È vii le é làndé é mí hũn é hó làndé pĩnló é biè mí hũn wè.

\\p ^v16 É mú iè hò ñdesĩnló bòo hũn é Dɔfĩn dāa lé mí ñunù bè ñinbirie ñ, bòo le é wé è lè pe ñunù le é hó lé è dàá wé hiì, è pelè bòo è sĩ è Abarahamu hũn nìe ñ bé-kui. È lè bòo è bí sĩ bè le é hò làndé è mèndě bé-dòonún, ké lé bòo è lò biè sĩ bè le é dũmua sè Dɔfĩn kēa ɔ pe Abaramu, òpe le é iè kēpe kē-kui bà zĩnkĩn, ^v17 kēa bòo le é mú dāa wé lé Dɔfĩn bienù vēhũ hũn é ne: \\qt *Ñ wó kɔ àá hĩ dāa bi-kui nìe bà yàa.* \\qt* Á pe Abarahamu é iè kiè yàá hò Dɔfĩn le á dũmua sè ñin híehó, hò pe Dɔfĩn le wóò lé lé mekēnì bè ñinbirie le é húrunkē ñ, hò pe Dɔfĩn le é wóò lé è mù bòo le é hũn mí è dàá wé. ^v18 Abaramu é hàarí é hiè ne mu bòo le é mí é hiè àá ñdesĩnló é bèn wé, búrcsí ké bòo dò le é zéńí ne mu bèn wé é lò mí wè. Ò hàarí é dũmua sè Dɔfĩn é sí iè pe temu lé á dāa wó hí dāa bi-kui nìe bà yàá, kēa bòo le é mú dāa wé lé Dɔfĩn bienù vēhũ hũn é ne: \\qt *Sí iè pe é kó hũn nìe é bèn buòní kēamu.* \\qt* ^v19 Pēhũ le é Dɔfĩn é bie mù pe sí é lé á Abarahamu ñ, è piè lólié é dē khĩminù. Ò hàarí dũ ké mí húmu é tan dēu, è bà hũnu Sara é lò hàarí yá te wè. Ké piè ñdesĩnló é den péwi hàarí fésí dĩ cēun. ^v20 Ò hàarí yí titike è bie ne wó khon é Dɔfĩn yá bèn wé mu bòo le é hó lé mí ñunù ne mí bèn wé wè, ké á den hàarí dũmua sè cēun. É piè ñdesĩnló é den hàarí lé hó pánké ò ñ á dāa bàaníe hó Dɔfĩn. ^v21 Ò hàarí dũmua sè cēun ké Dɔfĩn é dāa pánké le é dàá wé mú bòo le é hó lé mí ñunù ne mí bèn wé, é tíiní ñunù. ^v22 É sí iè pe temu lé é piè ñdesĩnló bòo hũn \\qt *É Dɔfĩn dāa wó á àá nì-ténírɔ.* \\qt* ^v23 Ké mú bòo le é wé lé Dɔfĩn bienù vēhũ hũn le ne: \\qt *É Dɔfĩn dāa wó á àá nì-ténírɔ* \\qt* é yí wí ɔ pe Abarahamu mí-dòonún bòo hũn wè. ^v24 Ké mú lò biè wé kēpe kē

bòo hũn, kèpe le é hó Dɔfĩn é biè bèn wé àá nì-téniriè, kèpe le é dũmua sè hò hè pe Dɔfĩn le é vieniè kè Nũnsɔ Yiezu é líeniè mù hùmú hũn. ^{v25} Dɔfĩn é lé á húrún kè b̀-koohè bòo hũn, è hò é vieniè ò, bòo le é wé à lé è kè wé nì-téniriè hó pe Dɔfĩn híehó.

\c 5

\s Lè hũn-wiè le ké dàa àá Dɔfĩn bòo

\p ^{v1} É mú le é Dɔfĩn é wo wó kie àá nì-téniriè iè mu le é ké dũmua sè hò n, é ké wo yú hũn-wiè àá hó pe Dɔfĩn kè Nũnsɔ Yiezu Kirisa bòo hũn. ^{v2} Á pe Yiezu é temu lé é ké dàa yú hó Dɔfĩn hiè iè mù le é ké dũmua sè hò n, lè pe hiè le é ké wo fésí dĩ hũn kèa sáale. É ké wo we kete iè mù le é ké dũ ké ké bèn mi Dɔfĩn bàaníró. ^{v3} Ké mú le é pɔ mu mí-kùì, ké we kete kè lòn-biè hũn iè mù le é ké dũ ké lé lòn-biè é bèn lé é ké é wooké é ce ke kuò. ^{v4} É hó kuò canló é wòò bèn àá hó jún térénló lè lòn-biè hũn, è hò jún térénló é biè wòò lé è nìnbíró dũn ké á bèn yí mú bòo le á é hiè àá ndesĩnló. ^{v5} É mú pe le bòo le é nìnbíró é hiè àá ndesĩnló é yàà dé lùwiè ò n wè; iè mù le é hó Dɔfĩn Heciri le é hó lé kiè n é dó hó Dɔfĩn wanminù kè tĩè hũn cèun.

\p ^{v6} É pèhú le é ké dàa pànké é hũn jèun mí, á Kirisa é húrún kèpe b̀-ƙɔn-wériè bòo hũn lè yìi le é hó Dɔfĩn ne mu sãawi è mù wé hũn. ^{v7} Mù hè hie è nìnbíró è tè hí nìnbíró le é térénn bòo hũn, ké wó khɔn, é nìnbíró dò é tè é hí nìnbí-tente dò bòo hũn. ^{v8} Ké le iè mù bòo le é Dɔfĩn dàa zéniè ké hó hè we kie: pèhú le é ké dàa hũn iè b̀-ƙɔn-wériè, á Kirisa é húrún kè bòo hũn. ^{v9} É piè cãani le é koosí ké bòo hũn é lé é Dɔfĩn den wo wó kie àá nì-téniriè; é ké wo dũ sãaniè ké á pe Kirisa é bèn fuení kiè n é lé hó Dɔfĩn tĩ-cĩnì hũn. ^{v10} Ké hũn iè Dɔfĩn bà zúkúsiè. Ké hó den lé é ké junù é khũa wó dì-cóoní àá hó, piè Yènú le húrún bòo hũn. É mu le é hó pe Dɔfĩn é wo lé é ké junù khũa wó dì-cóoní àá hó, è piè Yènú é lò wo yìe wi kèa sáale, é mú iè íbùò temu mii lé è hò dàá bí fuení kie n? ^{v11} È bĩnì páa yón, ké we kete cèun Dɔfĩn híehó ò pe Yiezu Kirisa bòo hũn, òpe le é lé é ké junù dàa wó dì-cóoní àá hó pe Dɔfĩn.

\s Hedème àá Yiezu Kirisa bòo

\p ^{v12} Ò iè nìnbí-cóoní temu wó é mú b̀-koohó é dàa zɔn hò dímiyé, ò iè

Hedēme; é mú b̀-koohó é bere àá mú h́mú. É sí iè pe temu lé é bé ǹnbirie bé-k̀i d̀a wóò hí iè mù le é bépe bé-k̀i é wó mú b̀-koohó. ^{v 13} P̀hú le é D̀fín d̀a j̀en yí z̀ń h́ l̀ndé è lé á Moyiizi ǹ, è mù b̀-koohó é wi h́ d̀ímíjé h́n, ké mú le é h́ l̀ndé é h́n j̀en mí, é D̀fín é h́n yá mù b̀-koohó bò è líi wè. ^{v 14} Ké d̀a m̀i ó Hedēme p̀hú ǹ fúu è ve dē a Moyiizi p̀hú, é mú h́mú é z̀nie mí núnú bè ǹnbirie bé-k̀i ǹ, h̀ŕi bèpe le é yí wé mú b̀-koohó k̀a ie Hedēme bò le á d̀a p̀é h́ D̀fín j̀unù temu.

^{v p} Á pe Hedēme é iè òpe le f́b́n à ben bò á é z̀ń. ^{v 15} Ké á pe Hedēme b̀-koohó le á wó é yí dè é yá m̀i é m̀ań àá D̀fín hiì wè. M̀ pe wo b̀n ké ǹn bí-cóoní b̀-koohó le á wó é temu lé é bé ǹnbirie bì-k̀i d̀a h́runke. Ké h́ D̀fín hiì é pe b̀án, è peh̀ b̀j̀é bò le é h́ d́ é lé bé ǹn bí-k̀i ò ǹn bí-cóoní le iè ò Yiezu Kirisa bò h́n é pe j̀un wi c̀un. ^{v 16} É D̀fín hiì bò le é lé wóò wé é den wi mí-d̀onún àá ó pe ǹn bí-cóoní b̀-koohó le á wó; iè mù le á ǹn bí-cóoní le iè ò Hedēme b̀-koohó, é temu lé é D̀fín d̀a l̀ bè ǹnbirie lie é mii biení l̀n. Ké D̀fín hiì le é h́ wó àá bé ǹnbirie le l̀ wó b̀-koohé b̀-k̀i, é te pebè j̀un é lere. ^{v 17} M̀ b̀n ké á iè ǹn bí-cóoní ǹwénkhemù temu lé é mú h́mú é d̀a é mí núnú è z̀ń bé ǹnbirie ǹ, à pe ǹn bí-cóoní mu bò h́n. Ké mú l̀ biè iè ǹn bí-cóoní bò h́n le iè ò Yiezu Kirisa, é mú bò le é bé ǹnbirie é yú é D̀fín viì é d̀a buò c̀un: D̀fín é wó mí hiì àá bé, à l̀ é bè líi àá ǹ-téníriè. Á Kirisa bò h́n é bé b́n yí lé mek̀ǹ, è bè l̀ b́n dí lé bé-źanú àá ó.

^{v p} ^{v 18} É k̀a bò le á iè ǹn bí-cóoní le iè ò Hedēme ǹwénkhenù é temu le é bé ǹnbirie bé-k̀i lie d̀a l̀ é be biení l̀n, é k̀a mu, é ǹn bí-cóoní le é t́ren le iè ò Yiezu bò le á wó é biè te be ǹnbirie bé-k̀i é lere h̀ lie l̀nló h́n, è mù lé lé mek̀ǹ b̀ ǹ. ^{v 19} K̀a bò le é ǹn bí-cóoní le p̀é D̀fín j̀unù temu é temu lé é ǹnbirie bì-k̀i d̀a wó b̀-koon-wériè, é k̀a mu, é ǹn bí-cóoní le t̀ D̀fín bò é biè temu lé é D̀fín é d̀a wó bé ǹnbirie bì-k̀i àá ǹ-téníriè.

^{v p} ^{v 20} É h́ l̀ndé é bere, é bé ǹnbirie b̀-koohé é biè wooka é buòní buòníró. Ké lé viì le é bé ǹnbirie b̀-koohé é buò h́n, é h́ D̀fín hiì é wóò wooka b̀ań h́n c̀un. ^{v 21} É k̀a bò le é mú b̀-koohó é d̀a z̀nie mí p̀nké h̀ h́mú h́n, é k̀a mu, é h́ D̀fín hiì é biè d̀a p̀nké le é lé é bé ǹnbirie é d̀a wó ǹ-téníriè D̀fín híhó, è bè l̀ yú lé mek̀ǹ le yá vé k̀e Núnso Yiezu Kirisa bò h́n.

\c 6

\s **Ké húrún mù b̀-koohẽ vii, ké á Kirisa vii é ké yie wi**

\p ^v1 É ké wo é zó bie ne werè? Ké s̄awī, è kè pe ke híehó è wé mú b̀-koohẽ è Dɔfīn hiì è dàá wooke b̄aaní íée? ^v2 N̄bùé lò! mù b̀-koohó vii, è kè húrún; é ké wo wie dàa dè é b̄íní é kañ mú b̀-koohó h̄ñ? ^v3 Mí yí dũ ké képe le é bé líniēkea mù jumu h̄ñ kè-kùì é ké dàa é wó d̀-çóoní àá Yiezu Kirisa, iè biè le páaníe yú hó n̄líní jumu àá ó pe Kirisa piè h́mú h̄ñ? ^v4 É mú n̄líní jumu iè bòò é bé ne ké páaníe húrún è kè páaníe w̄ñe àá Kirisa, bòò le é wé, è k̄ea bòò le é k̄ie Yàá Dɔfīn p̄anké dàa lé á pe Kirisa é vié ló mú h́mú h̄ñ, è k̄epe biè è yí mek̄ēnì dè-f̄i. ^v5 Iè mù le ké ké ben é húrún k̄ea bòò le á dàa é húrún é dàa wó d̀-çóoní àá wó é ké biè é b̄en wé d̀-çóoní àá wó é vié k̄ea bòò le á dàa vié. ^v6 Mì ke d̄ñ s̄aaní ké mú bòò le é ké te dàa h̄ñ wi àá híehó é húrún àá ó Kirisa lè b̄aalén d̄aanù lòn, é mú b̀-koohó s̄éh̄ú le h̄ñ wi k̄ie ñ é dàa yáa, é ké b̄ínie yí mú b̀-koohó w̄h̄í wè. ^v7 Iè mù le á n̄n̄b̄írc̄ le húrún é yú míte mù b̀-koohó núnú h̄ñ. ^v8 Ké ké ben húrún àá ó Kirisa, è kè d̄mua s̄è ké ké biè yie é b̄en wé àá ó. ^v9 Ké dũ ké á Kirisa é vié ló mú h́mú h̄ñ, á wo yí mii b̄íní hí wè. Mù h́mú é yí b̄ínie dàa p̄anké piè lòn wè. ^v10 Mù le á húrún, é iè b̀-koohó vii á dàa húrún ỳn-çóoní è mù wo wó. É k̄ea s̄áale á wo yie é wi, é mu iè Dɔfīn bòò h̄ñ á dàa yie é wi. ^v11 É sí biè iè mù pe b̄à n̄m̄aa é mípe biè wóo líi míte àá biè le é húrún mù b̀-koohó vii, ké Dɔfīn vii é mí can b̄án àá Kirisa, é mí yie é wi.

\p ^v12 É mú b̀-koohó é wo yí f̄óbán è mù b̄íní yí p̄anké mì tek̄ea le b̄en hí lòn wè; é mí wo yí f̄óbán è mì wóo bè mì tek̄ea bòò le é hí we máah̄ñ wè. ^v13 É mí wo bí wóo b̄íní f̄uansí mí tek̄ea vii d̀ ñ è dé mú b̀-koohó núnú h̄ñ è h̄ñ wo wé mú bòò le é yá t̄érén wè. Ké mí dé míte hò Dɔfīn núnú h̄ñ k̄ea ie b̄e n̄n̄bir̄ie le vié ló mú h́mú h̄ñ, è mì m̄i míte mí-kùì è dé hó Dɔfīn t̄onló h̄ñ, è wóo wé mú bòò le é t̄érén. ^v14 É mú b̀-koohó é wo yá b̄íní yí dàa p̄anké mì lòn wè; iè mù le é mí mí hó l̄andé núnú h̄ñ ké hó Dɔfīn hiì iè pe é mí wi h̄ñ.

\s **Ké yú kéte mù b̀-koohó núnú h̄ñ é khie wó Dɔfīn t̄on-t̄ériè**

\p ^v15 É werè? Ké s̄ñ è pe ke híehó è kè é wé mú b̀-koohẽ iè mù le é ké mí hó

làndé núnú hūn ké hó Dɔfɪn hiì hūn iè pe é wi? Níbué lò! ^v16 Mí lo wo dū ké mí ben fùerèsí míte ò é dɔ nìnbíɔ dò núnú hūn é piè bòo è jí è mì iè òpe le é mí é bòo è jí wɔhí. É tàá è mì iè mù b̀-koohó wɔhí, mù b̀-koohó le é wòd ben àá mú h́mú, tàá è mì é Dɔfɪn bòo è jí é Dɔfɪn b́en wé mie àá nì-téniriè. ^v17 Ké Dɔfɪn yèrè è bàaní. Mìpe le é h́n iè mù b̀-koohó wɔhí àá híehó, ké k̀ea sáale é mí wo é tè mù bòo le é b́é k̀era àá mie bòo àá mí tìè mí-k̀ui. ^v18 Mí yú míte mù b̀-koohó núnú hūn é khie é mú t́erénló wɔhí. ^v19 Nín bie àá mie k̀ea ie b́e nìnbiriè bòo le é b́é d̀aa wóo bie iè mù le é mí yá nìn bòo le é nín bie jún è d̀ún f̀ua f̀ua wè. H́n àá híehó, é mí h́n m̀d̀ mìte mí-k̀ui é wó àá mú b̀-koohó wɔhí é wòd wé mú b̀-lièhè àá hó ńwékek̀un le é temu wòd lé è mì d̀aa pí hó Dɔfɪn bòo. É k̀ea mu, é k̀ea sáale é mí biè mìí míte mí-k̀ui è wé àá mú b̀-ente wɔhí, è wóo wé mú bòo le é t́eren le temu mii lé è mì d̀aa wóo wé mú bòo le é ce mi mek̀eni hūn.

^vp ^v20 P̀eh́ú le mí d̀aa hūn iè mù b̀-koohó wɔhí, è hò t́erénló bòo é h́n yí cerekea mie wè. ^v21 É pem̀u yìi hūn é mú iè mù bòo h́sɔ é mí wó? M̀u iè bòo le luwiè é b́aa mie hò zoòni. ^v22 Ké k̀ea sáale é mí wo yú míte mù b̀-koohó núnú hūn é mí wo iè Dɔfɪn t̀ɔn-t́eriè, é mí d̀aa wòd wé mú bòo le é Dɔfɪn é we. É pem̀u ve vénlén è mì é yí lé mek̀eni le é yá vé. ^v23 Iè mù le é mú b̀-koohó wénló s̀aanín iè mù h́mú; ké hó Dɔfɪn bòo le é hó wóo lé k̀aamáa é iè lè mek̀eni le yá vé k̀e ńpáabán àá ké Núnso Yiezu Kirisa bòo hūn.

\c 7

\s Ì ndesìɔ é yú míte hò làndé núnú hūn

^vp ^v1 K̀ie z̀èb̀è, mí d̀u mu bòo le é nín bie àá mie iè mù le é mí d̀u hò làndé. Nìnbíɔ ben mek̀eni wi, è hò làndé den d̀aa p̀anké piè lòn. ^v2 É mí h́i lò, h́nu le é yan é can b́án àá b́a b́eɔ hò làndé hūn, le ké á b́eɔ é mek̀eni wi. Ké á b́eɔ é ben h́run, à h́nu é jún ló hó làndé hūn, hò pe làndé le é h́n cienie òpe àá b́a b́eɔ. ^v3 Ké á khie van wó b́e-b̀uè bà h́nu ké bà b́eɔ é lò mek̀eni wi, è b̀è wòd líi s̀ àá b́e-fé. Ké bà b́eɔ é h́run, è hò làndé ẃun lòn á te míte; à d̀è é ve wé b́e-b̀uè bà h́nu ké b́e yá líi s̀ àá b́e-fé wè. ^v4 É mípe k̀ie z̀èb̀è, é sí iè pe é mú biè d̀i k̀ea mu àá mie. Hò làndé ẃun lòn, é mí d̀i k̀ea biè le h́run iè mù le é mí wó d̀i-

cóoní àá Kirisa tekèa. É kèa sáale, é mí wo bòo é khie sèè nì-buè n, òpe le é vié ló bé nì-hiè tíihú, bòo le é wé è kè dàá wé mú bòo le é Dɔfɪn é wɛ. ^{v5} Mù bɔn, pèhú le é ké dàa hún wóò wé mú bòo le é tĩ kiè n, è kè tekèa bòo le é hĩ wɛ le é yí sãa, le é hó làndé é te sie hoonie kè hũn, é hũn wóò súuní kie è kè wé mú bòo le é yí te mí yie; é mú bòo le é wóò ben pemù máahú é iè mù húmú. ^{v6} É kèa sáale é ké wo yú kéte hò làndé núnú hũn, iè mù le é ké tan iè biè le húrún mu bòo le é hũn wó kie àá mí wɔhĩ núnú hũn. É ké wo dè tɔnló é té é lé Dɔfɪn àá bɔ-werà bɔ-fìè, ké ké yá té mú àá ké bɔ-werà bɔ-kíe le é lé àá hó làndé le é wé dĩ hũn wè.

\s Hò làndé bòo le é hó wóò wé

\p ^{v7} É ké wo é zó bie ne werè? Ne hò làndé é iè bɔ-koohɔ? Níbùé lò! Ké hó làndé temu lé é nì dàa dũ mu bòo le é iè mù bɔ-koohó. Iè mù le ké hó làndé é hũn bòo mí, é nì hũn yí dè mù bòo le é bé wóò ne yìi nìlé bòo n é yá dũn wè; ké hó làndé é den bie ne: *\qt Bí ne kɔ yìi è lé bòo le é kó yí te n wè. \qt** ^{v8} É mú bɔ-koohó é wo khie bɔ hò pe làndé bòo le é hó bie ne a nìnbíɔ fɔbán à wé n é dàa lé é nìh yìi dàa wóò lé mú bòo àá júnhẽ júnhẽ n. Iè mù le ké hó làndé é hũn mí, ne mù bɔ-koohó é tan iè bòo le é húrún. ^{v9} Hũn àá híehó le é nì hũn jɛùn yí dũ hò làndé, è nìh mɛkɛnì é hũn wi. Ké mú le é nì dũne hò làndé bòo le é hó ne a nìnbíɔ fɔbán à wé, é mú bɔ-koohó é wo mɛkɛnì yòó wi, ^{v10} è òpe é húrún. É kèa mu, é hó làndé bòo le hó bie ne a nìnbíɔ fɔbán à wé, le hũn sãawi è mù dàá mi è dàá ve le mɛkɛnì hũn, é den wo wó mú húmú é mú dàa mi é dàa van hũn. ^{v11} É mú bɔ-koohó é wo khie bɔ hò làndé bòo le é hó bie n é dàa fìiníe mi, è mù bɔ hò n é dàa bó mi.

\p ^{v12} É hó làndé é pe é ce, è pehò bòo le é hó bie ne a nìnbíɔ fɔbán à wé é lò é ce; mù iè bòo le é téréen è mù lò é sãa. ^{v13} É bòo é mú bɔ-tente é temu bĩnie khũa wó é nì dàa é húrún? Níbùé lò! Mù iè mù bɔ-koohó é temu wó. É mú iè pe hè wo zénie mí bɔ-koómú kèa mu. Mù bɔ-koohó é bɔ mù bɔ-tente n é dàa lé é nì húrún. É kèa mu, é hó làndé bòo le é hó bie é temu lé é ké dàa dũ ké mú bɔ-koohó é hè yí sãa é pɔ mu bòo mí-kùì.

\s1 Ò nìnbíɔ é mú bɔ-koohó pànké é pɔ

\p ^{v14} Ké dũ ké hó làndé é iè Dɔfɪn bòo; è òpe é iè nìnbíɔ le cùkú mí, le é bé

yìenie kèa ie wɔ̀nù mù b̀-koohó ò. ^v15 Iè mù le é ñ hè yí dũ mu bòo le é ñ wòò wé jún wè. Mù bòo le é ñ we nín wé é ñ yáà wé, ké mú bòo le é ñ hére ie pe é ñ wòò wé. ^v16 Ké mú òen iè mù bòo le é ñ yí we iè pe é ñ wòò wé, búrcsí è nin pe wo tè kèa mu ne ho làndé é iè bòo le sãa. ^v17 É mú wo bĩnie é yí ñpe niñte ñ é temu é wé kèa mu, ké mú iè mù b̀-koohó le wi mi ñ temu é wé. ^v18 É ñ wo dũ ké mú b̀-ente wénlɔ́ é hè míne mi ñ wè, iè bòo é ñ ne npe le é iè ò nìnbírc le cùkú mí ñ wè. Mù bɔ̀n ké mú b̀-ente wénlɔ́ pɔ̀nù é wi mi ñ, ké ñ den yí dàa ho pànké le é dàa wé mú wè. ^v19 É ñ wo yáà wé mú b̀-ente le é ñ we nin wé, ké mú b̀-koohó le é ñ yí we iè pe é ñ wòò wé. ^v20 Ké ñ òen wòò wé mú bòo le é ñ yí we, búrcsí è mù bĩnie yí ñpe é te mu é wé, ké mú iè mù b̀-koohó le é wi mi ñ é te mu é wé. ^v21 É le iè mù bòo le é ñ wo nie é meu: ñ we wóò nin wé mú b̀-ente, ké mú b̀-koohó mí-dòonún iè pe é ñ dè wòò wé. ^v22 Ñpe niñ tĩ hũn, è ñ hè we ho Dɔ̀fĩn làndé cẽun. ^v23 Ké ñ den nie meu ké làndé dè-buè d̀ le é ñ yí we é wi mi ñ; lè é fi àá hó làndé le é niñ hécirí é we, è lè wó mi àá mú b̀-koohó le wi mi ñ wɔ̀nù. ^v24 Mù le é wo iè ñb̀uò miine kèa mu! Á iè wieni é wo te mi é mi òen leñ è lé hí pe niñ tekèa le núnú hũn, hípe le é nìn vé é dàa vaá ve mu húmú hũn? ^v25 Ne Dɔ̀fĩn yèrè b̀aaní, kè Núnso Yiezu Kirisa yèrè lòn!

\p É kèa mu, é ñpe niñ hécirí hũn è ñ tè hò Dɔ̀fĩn làndé bòo, ké mú òen iè niñ tekèa le cùkú mí vii, è ñ wi ho b̀-koohó wɔ̀n-yáanú hũn.

\c 8

\s Nwé lé mekèni hũn àá Dɔ̀fĩn Heciri pànké

\p ^v1 É kèa sáale, é òé nìnbirìe le can b̀an àá Yiezu Kirisa é liè yá bĩní é lè é biení lòn wè. ^v2 Iè mù le é Yiezu Kirisa bòo hũn, é hó Dɔ̀fĩn Heciri bòo le é hó wòò wé, é lé lé mekèni mi ñ è hò lere mi é ló mú b̀-koohó àá mú húmú núnú hũn. ^v3 Ò Moyiizi làndé é yí dè mù pe sí é yá wé, òé nìnbirìe tekèa le cùkú míne bòo hũn. Ké hó Dɔ̀fĩn pe é wó mù. Hò tɔ̀re mí Yenu ne a òen wé nìnbírc kèa kepe b̀-ɔ̀n-wériè, è dàa fuení kie ñ è lé mú b̀-koohó hũn. É sí iè pe é Dɔ̀fĩn é yaakea mù b̀-koohó le wi òé nìnbirìe ñ pànké kèa mu. ^v4 Dɔ̀fĩn é wó mú pe sí bòo le é wé è hò làndé bòo le é hó bie é ké dàñ tíní junù mí-kùì, kèpe

le é wi le mekeni hũn ké mú bĩnie yí ké tekèa bòo le é hí we é ké é wé, ké mú iè hò Dɔfĩn Heciri bòo le é hó é hó é cè iè pe é ké é wé. ^{v5} Iè mù le é bé nĩbirie le é wòò wé bé tekèa bòo é hí we è bè wé, é wòò wé bé kùrú tĩè bòo è bè bè bòo hièní. Ké bé le é wòò wé mú bòo le é hó Dɔfĩn Heciri é cè è bè wé, é pe wòò wé hó Dɔfĩn Heciri tĩi bòo è bè bè bòo hièní. ^{v6} Nĩnbĩrɔ le é wòò wé mí tekèa bòo le é hí we à bè bòo hièní, é iè hũmú wũn lòn á wi, ké á le é wòò wé hó Dɔfĩn Heciri bòo le é hó é cè à bè bòo hièní, é pe wòò yí lé mekēni àá lé hũn-wiè. ^{v7} Bè nĩbirie le é wòò wé bé kùrú yèré tekèa bòo le é hí we è bè bè bòo hièní é iè Dɔfĩn zúkúsiè; bè yáà tè hò Dɔfĩn làndé bòo wè, è bè yèré yí dè mù é yá tè wè. ^{v8} Bè nĩbirie le é wòò wé bé tekèa bòo le é hí we è bè bè bòo hièní é bòo é yí dè yá tĩni Dɔfĩn wè.

^{v9} Ké mípe é yáà wé mí tekèa bòo le é hí we è mì wé wè; mí wòò wé Dɔfĩn Heciri tĩi bòo è mì wé iè mù le é hó pe Dɔfĩn Heciri é wi mie ñ. Ké Kirisa Heciri é mí e le ñ, è bàasɔ bòo é yí s̃ e ñ wè. ^{v10} Ké á Kirisa é ben wi mie ñ, è hèrí ké mú bɔn ké mí tekèa é bén hí mù b̀-koohẽ le é mí wó bòo hũn, è hó Dɔfĩn Heciri é bén lé é mí mekēni é wé iè mù le é Dɔfĩn é wó mie àá nĩ-téniriè. ^{v11} É hó Dɔfĩn le é vieniè ò Yiezu Kirisa é ló mù hũmú hũn Heciri é ben wi mie ñ, é hópe Dɔfĩn le vieniè ò pe Yiezu Kirisa é ló mù hũmú hũn Heciri le wi mie ñ é biè bén lé lé mekēni mì tekèa le wòò hí ñ.

^{v12} Kìe zèbè, é sí iè mù pe, é ké mekēni hũn é ké s̃awwi è wé hó Dɔfĩn Heciri bòo le é hó é cè, ké ké bí wé ké tekèa bòo le é hí we wè. ^{v13} Iè mù le ké mí ben é mì tekèa bòo le é hí we è wé, é mí bén é hí. Ké mí den ben lé é hó Dɔfĩn Heciri é yĩnie mie, è mì bó mí nĩnbĩ-yáamu b̀-werà, é mí bén yí lé mekēni. ^{v14} Bè nĩbirie le é wòò lé è hò Dɔfĩn Heciri è teń pebè híéhó è dí é iè Dɔfĩn niè. ^{v15} Iè mù le é lé Heciri le é Dɔfĩn é lé mie ñ é yí Heciri le mii wé mie àá wɔhĩ, è mì dàá bĩní khùá wé nĩzanke-báa wè. Ké hó iè Dɔfĩn Heciri le temu mii lé è mì dàá wé Dɔfĩn niè. É hó pe Dɔfĩn Heciri mu temu wòò lé è kè dàá zɔ bén hó Dɔfĩn ne: « Abba », iè bòo é bé ne « kiè Yàá! » ^{v16} É hó pe Dɔfĩn Heciri míte ñ é z̃ení è lé ké heciri ñ ké ké iè Dɔfĩn niè. ^{v17} É mu le é ké iè Dɔfĩn niè, é ké bén yí ké hón mù bòo le é hó pe Dɔfĩn é lé mí junù ne mí bén lé mí niè ñ. Ké bén páaní é yí ké hón àá ɔ Kirisa; iè mù le ké ké ben lòn é be àá ɔ, é ké biè bén páaní é kań piè bàaníró hũn àá ɔ.

¶ Hò bàaníró le é vaá ben bòo

¶^{v 18} Nín líi è n̄ ne le lòn-biè le é ké wi hūn hò pe zoòni wihí mu le hūn é yí dè é yá mìí é màaní àá hó bàaníró le é Dɔfɪn é b́en lé é ké é wé hūn kiè n̄ wè.

¶^{v 19} É mú bòo le é Dɔfɪn é mé mí-kùì é hiè pèpè é ne be è mi le pèhú le é Dɔfɪn é dàa b́en źení mí niè mù nípiemu hūn. ¶^{v 20} É mú pe bòo le é Dɔfɪn é mé mí-kùì é wo khie kùere zɔn hò pànkéa le t́unú d̀ è mí núnú hūn. Mù yí bòo é b́é ne mu pe bòo mu é khie zɔn hò pànkéa mu núnú hūn míte n̄ wè. Ké Dɔfɪn é te mu é d̀ hó pànkéa mu núnú hūn. Ké t̄i b̀enlén é lò péwi é yí, mu pe bòo le é Dɔfɪn é mé viì. ¶^{v 21} Iè mù le é mú pe bòo le é hó Dɔfɪn é mé mí-kùì é b́en yí míte é lé hó pànké le é te mu é yáake núnú hūn, hò pe pànké le te mu bòo mu é wó àá mí wɔnù. É mú wo b́en teñ míte è mù lò b́en yí hó bàaníró le é Dɔfɪn é b́en lé mí niè n̄. ¶^{v 22} É h̀erí k̀ea zoòni é ké d̄ú ké mú bòo le é Dɔfɪn é mé mí-kùì é jinike è mù lò lòn é be k̀ea ie h́unu le é te bòo sí. ¶^{v 23} Ké mú yí mú pe bòo le é Dɔfɪn mé mí-d̀onún wè. K̀epe le é yú hó Dɔfɪn Heciri k̀ea ie mu hán bòo le é hó pe Dɔfɪn é b́en lé kie n̄, ké biè é jinike k̀e t̄iè hūn ké ké é hiè ne Dɔfɪn è wé kie àá mí niè h̀èlèlè, è hò leñ ké jún è viéní. ¶^{v 24} É Dɔfɪn é fuenie kiè n̄; ké mú den iè mù le é ké é hiè mù àá ndes̀inl̀ó. Ké ké ben loo mu bòo le é ké é hiè àá ndes̀inl̀ó, é ké yá b́iní é hiè mú lò. Iè mù le é n̄inb́író é yáa b́iní hiè mú bòo le á loo àá mí yie wè. ¶^{v 25} Ké ké ben é mù bòo le é ké yí loo àá ké yie è hiè, é ké den é ce ke kuò é dàa hiè mú.

¶^{v 26} È b́iní páa yón, é Dɔfɪn Heciri é wóò ýiní kie iè mù le é ké pànké é mí wè. Ké den yí d̄ú hɔ Dɔfɪn le wóò h̄eunin àá mí híehó wè. Ké hó Dɔfɪn Heciri míte n̄ é pe wóò h̄eun hò Dɔfɪn é lé kiè n̄ àá jinikea le é n̄inb́író é yí dè é yá bie àá mí junù. ¶^{v 27} È hò Dɔfɪn le é loo h́i t̄iè hūn é d̄ú mu bòo le é lé Heciri é we é mii h̄eun, iè mù le é lé Heciri é wóò h̄eun Dɔfɪn b̀è ndes̀iriè bòo hūn, k̀ea bòo le é hó pe Dɔfɪn é we.

¶^{v 28} Ké d̄ú ké bòo mí-kùì hūn, è Dɔfɪn é wóò lé è mu b̀-ente è temu yí b́é n̄inbiriè le é we hɔ pe Dɔfɪn, b̀epe le é hó vɔn é báa bán àá bòo le é hó we ne mu è wé. ¶^{v 29} Iè mù le é b́é pe n̄inbiriè le é hó pe Dɔfɪn é s̀enéh̀a muié, é hó s̀enéh̀a ne mii lé è b̀è lébán àá mí Ỳènù, bòo le é wé è piè Ỳènù mu è wé b́é z̀èb̀è bi-kui bà k̄i. ¶^{v 30} É b̀epe le é hó Dɔfɪn é s̀enéh̀a muié é hó lò é biè é vɔn; è b̀epe le é hó

ṽṽṽ, é hó lé é bé wó nì-téníriè, è bèpe le é hó lé é bé wó nì-téníriè, é hó lò é lé é hó bàaníró é bòo é sè bà ò.

\s1 Hò Dɔfɪn wanminù dè-behó bòo

\p ṽ³¹ É ké wo é bīnī é zo bie werè? Ké Dɔfɪn é ben wi àá kie, é wieni é temu dè é síbán àá kie? ṽ³² Pehò kùrú Yènú é hó yí fùansínin wè, ké hó lé á é bé bó kèpe ke-kùì bòo hūn, é n̄bùò temu mii lé è hò dàá bí páaní lé mú bòo mí-kùì kiè ò àá mí Yènú? ṽ³³ É wieni temu dè é bie ne be le é Dɔfɪn é muié é wó khon? Bàasɔ é mí wè; iè mù le é hó pe Dɔfɪn míte ò é te be é wó àá nì-téníriè. ṽ³⁴ É wieni temu dè é bie ne be fóbán è bè lòn be? Bàasó é mí wè iè mù le á Yiezu Kirisa é húrún, ké mú le é pó mu mí-kùì, à é vié, é van yòó wi hò Dɔfɪn ndóónín, é hò hēunin kè bòo hūn. ṽ³⁵ É mú iè n̄buò temu dè kie é fán é lé Kirisa wanminù ò? Lè lòn-biè íée ké mú iè mù b̄-hiebáa tàá ké bé iè bè n̄nbirie le é kè lòn è biení tàá ké hí iè hò hīni, tàá ké mú iè mù f̄anté-yáamu tàá ké mú iè hò m̄éró tàá ké mú iè mù p̄anké h̄úmú? ṽ³⁶ Kèa bòo le é mú dàa é wé lé Dɔfɪn bienù v̄hú hūn é ne:

\q1 \qt « Kòpe kò bòo hūn, é ké wóo síbán àá mú h̄úmú f̄úu è lè wurù è ve tè. \qt*

\q1 \qt Bè é kiè wé kèa ie pi-zàani le é bé dàa é be ve è f̄ià. » \qt*

\p ṽ³⁷ Ké mú pe sí mí-kùì hūn é ké yú hó p̄anké h̄iṽṽṽ iè ò le é wenié kie é temu wó. ṽ³⁸ É n̄ dū s̄ànié ké bòo d̄ò é yí dè kie é yá fán é lé Dɔfɪn wanminù ò wè. Hèrí hò h̄úmú, hèrí lè mekēn̄i, hèrí Dɔfɪn melekebe, hèrí bè n̄p̄íkín̄iè, hèrí zoòni bòo, hèrí ȳirí bòo, ṽ³⁹ hèrí hóohūn p̄ankéa, hèrí s̄úsùnù f̄i p̄ankéa, hèrí b̄-m̄iriè d̄ò, bòo d̄ò é yí dè kie é yá fán é lé Dɔfɪn wanminù ò le é hó é z̄énié àá kie kè N̄únso Yiezu Kirisa bòo hūn.

\c 9

\s Dɔfɪn àá bé n̄nbirie le é hó muié bòo

\p ṽ¹ Mù bòo le é n̄n bie é iè b̄-berà; n̄ yá búo è búuke wè, iè mù le é niñ bòo é sè à Kirisa ò; niñ t̄i le é Dɔfɪn Heciri é te híéhó dú é z̄énié ké mú le é n̄n bie é b̄on. ṽ² Niñ heciri é h̄e yaa c̄èun, è niñ lòn é lò é be c̄èun niñ t̄i hūn. ṽ³ N̄ hūn we ne npe é hó Dɔfɪn è d̄ánkéní, è fán mi è lí é Kirisa ò kiè zèbè fuerè bòo hūn, bè pe le iè kè dàa niè hò n̄n bí-yáamu hūn. ṽ⁴ Bèpe é iè bè Izarayeli siè, Dɔfɪn é

wó bé àá mí niè, é zéniè bè àá mí bàaníró, é dú lé ñe-bíi àá bé, é lé mí làndé bà ò, é zéniè bè àá bòo le é bé dàa fóbán è bè wóo hēun mípe Dɔfɪn, é bie mù bòo le é mí bèn wé àá bé, é lé bà ò. ^{v5} Bè iè kìe hàarí hàarí zíkínbè é te bé niè*, à pe Kirisa, hò nìnbí-yáamu vii é iè bà dàa nùún. Ìpe iè hò Dɔfɪn le é pɔ mu bòo mí-kùì. É mí ñe ke bàaní è ò fúu! Amiina.

\p ^{v6} Mù yí bòo é ò ñe Dɔfɪn ñunù le é hó lé é iè káamáa wè. Ké bé den yí bé pe Izarayeli hūn niè bé-kùì é temu iè Izarayeli siè àá bò-bín Dɔfɪn híehó wè. ^{v7} È bè lò yí bé pe Abarhamu hūn niè bé-kùì é temu iè piè niè le ápe kùuso é te tɔn wè. Iè mù le é Dɔfɪn é hàarí bie lé á pe Abarhamu ò é ñe: \qt « Bè zèbè le é ò ñe nín lé kò ò é Izaaki é te é bèn te é lé kò ò. »\qt* ^{v8} Mù yí bòo é bé ñe be niè le é tɔn tɔnló bé-kùì é iè Dɔfɪn niè wè. Ké bé niè le é tɔn é báa bán àá Dɔfɪn ñunù le é hó é lé bòo é temu iè Abarhamu hūn niè àá bò-bín. ^{v9} É le iè le pe ñunù le é Dɔfɪn é hàarí lé á Abarhamu ò: \qt « Lóo le é lé níkeàni bà òmàa ké ò bèn khùá é ben, búrosí è Sara é bèn te bé-zikû. »\qt*

\p ^{v10} É mú lò den yí mú pe sí mí-dòonún wè. Mì húi ó Rebeka bòo lò: piè zèbè niè-bè-ju mu é hàarí iè yàá wi-cóoní niè, òpe le iè kiè hàarí zíkín Izaaki. ^{v11-12} Á pe Rebeka zèbè mu le iè bè léyehí é hàarí é ñeùn yí te wè; é bé wo hàarí é ñeùn yí wé bò-tente tàá bò-koohó wè. Búrosí è Dɔfɪn é lò den bie é lé bà nín Rebeka ò é ñe: \qt « Ì kú é bèn wí é fɔrɔ tɔn-té. »\qt* Dɔfɪn é wó mú kèa mu é dàa zéniè bòo le é hó wóò dàá wé mí bòo, le iè mù bòo le é hó dàa wóò muike mí nìnbirìe. Dɔfɪn é wóò muike mí nìnbirìe kèa bòo le é hó é we, ké hó yàá húi pebè bòo le é bé é wé wè. ^{v13} Kèa bòo le é hó pe Dɔfɪn é dàa bie mù mí bienù vèhú hūn é ñe: \qt « N weniè ò Zakabu, è ò pé á Ezayu. »\qt*

\p ^{v14} É ké wo é zó bie ñe werè? Ñe Dɔfɪn iè wiè é yá téréen? Níbùé lò! ^{v15} Iè mù le é hó pe Dɔfɪn é bie lé á Moyiizi ò ñe: \qt « N bèn mi e le é ò we é nín mi miinè, è ò bèn zéni niè sãamu àá ó le é ò we é nín zéni mú nin. »\qt* ^{v16} É mú wo bīniè é yá lé nìnbíró tīi bòo tàá piè bòo le á dè é wóò wé hūn wè, ké mú é lé hó Dɔfɪn mí-dòonún le é dū le miinè vii. ^{v17} É lé Dɔfɪn bienù vèhú hūn, é hó pe Dɔfɪn é bie lé á Eziputi bé-zuú Faraon é ñe: \qt « N wó kɔ àá bé-zuú àá còohí bòo le é wé è kò zéni niè pànké, è niè yèrè è dàá lé lé súsùnù mí-kùì lòn. »\qt* ^{v18} É kèa mu, é Dɔfɪn é wóò mi nìnbíró le é hó we é mii mi miinè, è hó dāaní nìnbíró le é hó we é mii dāaní ñekèa.

\s Dɔfɪn tĩ-cĩnĩ àá pehò miinè minló bòo

\p ^v19 É wó khɔn é mí bɛn zɔ bie é lé mi ñ ne: « É mú iè ñbùo é hó Dɔfɪn dāa wòd bĩnĩ bie ne ké wó khɔn? » Á iè wieni é temu dè é sɪbán àá Dɔfɪn tĩ bòo? »

^v20 Ké kópe yèré den é iè wieni kòpe ñinbírɔ, é kó dāa é Dɔfɪn è wũanĩ? Bòo é lé pāahú le é bé mé iè diè dè é bie é lé mí mírɔ ñ ne mu iè ñbùo á dāa mé mí kēa mu? ^v21 Ì pɛn-mí é dè bòo le á we é wé àá hó córɔ lò! À dè pāamánbé pāahú é mí àá hó córɔ mu, àá lò dè pāahú kũn é mí àá hó.

\p ^v22 É hó Dɔfɪn é den iè wiè we é mii zɛní mí tĩ-cĩnĩ, è hò lò lé è bè ñinbirie è dũn mí pánké bòo. Búrɔsí è bè pe ñinbirie le é cĩnie hò pe Dɔfɪn tĩ, é le iè biè le é hũn fɔbán è bè è bé, é hó yí bé bé wè; ké hó den é hè mí hũn àá bé cɛun. ^v23 Ké bé dò é hó é meu miinè. É hó wenie é mii zɛní mí bāanírɔ bò-behó àá bé, é dāa sɛnɛhā séséa bè é bɔsí è bè dāá è mi mí bāannírɔ mu. ^v24 É bāasiè mu é iè kèpe. Kèpe le é hó pe Dɔfɪn é vɔn, bè yí bé Zuifube bé-dòonún é hó vɔn, hó lò biè vɔn bè le é yí bé Zuifube. ^v25 Dɔfɪn é bie mù pe sí mí bò-hāanírɔ Oze vɛhú hũn é ne:

\q1 \qt « Bè dāa le niè é bòo hũn yí sɪ mi ñ \qt*

\q1 \qt É ñ wóo bɛn ve be ne niñ niè, \qt*

\q1 \qt È bè dāa le niè é ñ hũn yí we, \qt*

\q1 \qt É wóo bɛn ve ne dāa le niè é ñ we cɛun. \qt*

\q1 ^v26 \qt È lè vù le é bé hũn wòd bie lé bà ñ hũn ne bé yí niñ niè, \qt*

\q1 \qt É bé wóo bɛn ve be lè pe vù mu hũn ne Dɔfɪn le mekɛni wi niè. \qt*

\p ^v27 É Dɔfɪn bò-hāanírɔ Ezayi é kùusɔ é bie bè Izarayeli niè bòo hũn é ne: \qt
« Hèrí ké bé Izarayeli niè é buò buò kēa ie hĩ hāanì le é wi mu jun-behó junù, è bè iè pebè niè-bè-yiení é temu é bɛn fuen. \qt*

\q1 ^v28 \qt Iè mù le é mú bòo le á Núnso é bie, à bɛn wé é tĩnĩ junù fùa fùa lè súsùnù. \qt*

\p ^v29 Á pe Ezayi ñi-cóoní mu é hàarí sɛnɛhā khé mú é ne:

\q1 \qt « Ké Núnso pánké bāasɔ é hàarí hũn yí fùansí zèbè biè-yiení dò é yí lé kiè ñ, \qt*

\q1 \qt Ne kè hũn bɛn dɪn kēa be Sodɔmu niè, \qt*

\q1 \qt Ne kè hũn bɛn lébán àá bé Komɔri niè. » \qt*

\p

\s1 **Bè nìnbirìe le é dǔmua sɛ̀ Yiezù n̄ é Dɔ́fīn é wóò wé àá nì-ténírìe**

\p ^v30 É ké wo sũ̀n̄ é zɔ́ bie ne werè? Bè nìnbirìe le é yí bé Zuifube, é le hún yá hò térénló è cè Dɔ́fīn híehó, é hó Dɔ́fīn é wó àá nì-ténírìe pebè ndesĩnló bòo hũ̀n. ^v31 Búrɔ́sí ké bé pe Izarayeli n̄ie le hún cè ne be è bè hò làndé máahú è dàá yí hó térénló Dɔ́fīn híehó, é den yí dàń mú é yí wé wè. ^v32 É iè ñbùò? Iè mù le é hó pe térénló mu é bé hún yá cè àá ndesĩnló wè, ké bé den hún lieníke è bè ne bé dè mù é yí àá bé b̀-werà. É bé den wo kēnkēnie àá lé sēnlè le é wóò kuèníke be nìnbirìe, ^v33 le é Dɔ́fīn é bie bòo mí bienù vehú hũ̀n é ne:

\q1 \qt « Mì húi, nīn̄ bìsí lé sēnlè le é bé nìnbirìe é wóò dàá kēnkēníke hò Sijon lóo hũ̀n, \qt*

\q1 \qt Lè lenù le é wóò kùeníke be nìnbirìe. \qt*

\q1 \qt Ké nìnbíró le é dǔmua sɛ̀ lè lenù mu ñ, é lùwiè é yá dí bàasɔ́ wè. » \qt*

\c 10

\p ^v1 Kìe zèbè, mù bòo le é nín cànke àá nīn̄ tĩ̀ mí-kùì àá mú le é nín hēunin Dɔ́fīn vīì bè Zuifube bòo hũ̀n iè bòo é ñ ne be yí fuen. ^v2 Ñ dè é bie ne be hè can bé kuò hò Dɔ́fīn bòo hũ̀n ké mú b̀-ǔmunù é temu mí pebè kuò canló mu hũ̀n wè. ^v3 Bè den yí dũ̀ bòo le é Dɔ́fīn wóò dàá wé bé nìnbirìe àá nì-ténírìe wè; ké bé den é cànke é be cé bé kùrú yèré térénló wũ̀n. É bé iè pe wo p̄́ kèa mu é ne bé yá tè Dɔ́fīn bòo le é hó wóò dàá wé bé nìnbirìe àá nì-ténírìe mí híehó wè. ^v4 Iè mù le á Kirisa é temu iè ò Moyiizi làndé junù tínílén, bòo le é wé è bè le é dǔmua sɛ̀ à pe Kirisa ñ è Dɔ́fīn è wé bàasiè mu àá nì-ténírìe mí híehó.

\s1 **Hò fueníró é bòo sɛ̀ bè nìnbirìe le é dǔmua sɛ̀ à Núnso ñ**

\p ^v5 Le iè mù bòo le á Moyiizi é bie bè nìnbirìe le wóò ne bé è bè hò làndé máahú è dàá téréen: \qt Ì nìnbíró le é wóò wé hó làndé bòo le é hó khé é bèn yí mí mekēni hò làndé mu bòo hũ̀n. \qt* ^v6 É le iè mù bòo le é bie hò térénló le wóò yí hó ndesĩnló hũ̀n: \qt « B́ bie kɔ́ tũ̀ hũ̀n ne: Ì iè wie é temu mii yòò ve hí hóohũ̀n? » \qt* è yòò ve vi e Kirisa à ben síe? ^v7 È kò lò bí bie ne: \qt « Ì iè wie é temu mii síe ve le súsũ̀nù fũ̀ hũ̀n? » \qt* è síe ve vi e Kirisa bè nì-hiè tíhú à ben yòò? ^v8 É mú

iè ñbùò é temu é bie lè Dɔfɪn bienù vèhù hūn? Mù é bie yón é ne: \qt « Lè Dɔfɪn bienù é wi kɔ senù, lè wi kɔ junù hūn, è lè wi kɔ tī hūn. »\qt* Lè pe é temu iè pe ñdesɪnló bienù le é ké é bòò bie è lé bé nɪnbirìe n. ^{v 9} Ké kó tè é bie àá kó junù bè nɪnbirìe bé-kùì yìe hūn ne Yiezu é iè Núnso, ké kó lò dūmua sè kò tī hūn ne Dɔfɪn vienié ò é líenié mù hómú hūn, é kó bèn fuen. ^{v 10} Iè mù le é nɪnbírɔ iè piè tī á wòò dàá de sī, è Dɔfɪn dàá líí ɔ àá nì-ténírɔ. È nɪnbírɔ lò iè junù á wòò dàa bie mí ñdesɪnló bòò bè nɪnbirìe bé-kùì yìe hūn, è Dɔfɪn è dàá fuení e n. ^{v 11} É mú wé lé Dɔfɪn bienù vèhù hūn é ne: \qt « Nɪnbírɔ íe nɪnbírɔ ké á dūmua sè à n, é lùwiè é yá dí bàaso wè.\qt* ^{v 12} É sí iè pe temu lé é ñsankeà é dàa míne bè Zuifube àá bé le yí bé Zuifube tíhú. Bèpe bé-kùì é lò Núnso wì-cóoní n, le é wòò wé mí sãamu àá bé nɪnbirìe le é wòò vi e ne a ben yíiní bé bé-kùì. ^{v 13} Iè mù le é mú bie lè Dɔfɪn bienù vèhù hūn é ne: \qt « Nɪnbírɔ íe nɪnbírɔ le é Núnso è wūme nin é bèn fuen.\qt*

\p ^{v 14} É bé nɪnbirìe é wo be wie dàá wūame à n ké bé lò é yí de sī è n? È bè wo be wie dàá de sī è n ké bé lò é yí jí ké bé é piè bòò è bie? È bè wo be wie dàá jí piè bòò é ké nɪnbírɔ dò é yí bie mu? ^{v 15} È mù wo mii yí bie ke wie ké nɪnbírɔ dò é lò yí tɔn à ve pemu bòò hūn? Kèa bòò le é mú dàa wé lé Dɔfɪn bienù vèhù hūn é ne: \qt « Mù hè iè tī-wie bòò cèun, le è mì mi be le é lè Ben-tīnù è bie ké bé é ben. »\qt*

\p ^{v 16} Ké bé yí bépe bé-kùì é temu tè lè Ben-tīnù mu bòò wè. Iè mù le á Dɔfɪn bɔ̀-háanírɔ Izayi é bie é ne: \qt « Núnso, à iè wieni é temu tè lè ben-tinù le é ké bie bòò? »\qt* ^{v 17} É kèa mu é hó ñdesɪnló é wòò lé mú bòò le é nɪnbírɔ é wòò jí n è mù bòò le é nɪnbírɔ é wòò jí é wòò lí é Kirisa bienù le é bé é buie hūn. ^{v 18} É ñ den zɔn é diè ne làa: Bòò é bé pe Zuifube iè biè é yí jí lé pe Ben-tīnù mu? Ké werè, bè ñé lé lò. Iè mù le é mú é wé lé Dɔfɪn bienù vèhù hūn é ne:

\q1 \qt « Bè le é lè Ben-tīnù è buie temu é jínin lè súsùnù mí-kùì lòn,\qt*

\q1 \qt È pebè biehí é jínin hò dímjé mí-kùì hūn. »\qt*

\m ^{v 19} É ñ bīnié zɔn diè é ne: É bé pe Izarayeli niè iè biè é yí dūn pemù jún? Ké werè, bè dūne mù. Iè mù le é Dɔfɪn é hàarí khé lé Moyiizi n á khie bie lé bà n ne:

\q1 \qt « N bèn lé é mí yìe é lé hí dàa dò niè n, le lò den yí dàa le é sãa àá bɔ̀-
bín wè,\qt*

\q1 \qt È ñ bèn lé é mí tĩè é hĩní hí dāa dō niè le bđ-dũmunù mí ñ. »\qt*

\m \v 20 È hò Dɔfĩn khé lé á Izayi ñ á hè hē mí tĩ à zɔn bie é ne:

\q1 \qt « Bè nĩnbirìe le é hĩn yá nĩn cè é te mi é meu,\qt*

\q1 \qt È ñ zēnie niñte àá bé le é yí hēun bòo dō niñ vù wè. »\qt*

\m \v 21 Ké bé Izarayeli niè bòo hũn, é hó Dɔfĩn é ne:

\q1 \qt « Sũnúhũn àá mí wishó mí-kùì, è ñ cāanìe niñ níhĩ niñ niè ñ ne be ben zɔ,
 \qt*

\q1 \qt Ké bé den yí tè wè, è bè é pé niñ bòo.\qt*

\c 11

\s Dɔfĩn é yí téviení mí niè Izarayeli siè wè

\p \v 1 É ní den é diè ne làa: é bòo é Dɔfĩn iè wè pé mí niè é tévienie? Níbùè lò! Iè mù le é ñpe kùuso iè Izarayeli nùún dō, nin Abarahamu hũn yènú dō, ní ló Benzamen zũnú niè hũn. \v 2 Dɔfĩn é yí pí mí niè le é hó sēnhà muié è téviení wè. Mí lò wo dũ mu bòo le wé lé Dɔfĩn bienù vēhũ hũn, ò Dɔfĩn bđ-háanírɔ Eli bòo hũn. Ò Eli é hàarí é bè Izarayeli niè níwenkenù bòo è bie àá Dɔfĩn é ne: \v 3 \qt « Nũnsɔ, bè bó kó bđ-háanírìe, è bè wua kò miĩhĩ yañlén sĩnnàa; é mú wo ké ñpe niñ dònún, é bé lò é cè è bè bé mi. »\qt* \v 4 Ké hó Dɔfĩn é zɔn kǒníe ò ne werè? Hò ne: \qt « Nĩ lere báa muasíe hùoju é bđsí, le jēũn yí síe hùensí bé nukún-yìe lòn lè Baale le é bé dō é wó àá bé dɔfĩn híhó, è bie ne be è bāaní lè ñ wè.\qt* \v 5 É sí iè pe é mú biè é dĩ kèa mu hĩ pe zòní wihĩ mu le hũn: bè Izarayeli niè biè-yiení dō é péwi é ké wi yón, bèpe le é hó Dɔfĩn àá mí hiè é muié é bđsí. \v 6 Dɔfĩn é wó mí hiè àá bé é dāa muié bé, ké mú yí pebè bđ-werà bòo hũn wè. Ké dāa bòo mí é hó Dɔfĩn hiè é hĩn yá wé hiè àá bđ-bín wè.

\p \v 7 É ké wo é bie ne werè? Bè Izarayeli niè bì-kui bòo le é bé hĩn cè é bé yí yí wè; ké pebè tíihũ, é bé niè-bè-yiení dō le é Dɔfĩn é muié é pe temu é yú. È bèpe le ké é pe dāanie bé jekèa. \v 8 Kèa bòo le é mú dāa wé lé Dɔfĩn bienù vēhũ hũn é ne: \qt « Dɔfĩn é lé é pebè heciri é vũnun, è hò lé é pebè yìe é yá bòo è mi, è pebè jekèa é lò yá bòo è jí fúu è ben dē zòni. »\qt* \v 9 Á bé-zuú Davide biè é bie é ne:

\q1 \qt « Ne pebè díe è wé kèa ie huró tàá kèa ie tàarí le é mi pe be,\qt*

\q1 \qt Bòo le é wé è bè kùenke, è dàa yí mú bòo le é fóbán àá bé. \qt*

\q1 ^v10 \qt Ne pebè yìe è muì, è bè bí mi bòo wè; \qt*

\q1 \qt Lé ne pebè máahē è kũnke dĩn fúu! » \qt*

\p ^v11 É ní den wo é diè ne làa: Mu le é bé Zuifuḅe é titikea, é bé iè biè wo kuere hùúu íé? Níbùé lò! Ké iè mú iè pebè bò-kooohē é temu lé é bé nìnbirìe le yí bé Zuifuḅe é dàa yú hó fuerè. É bé pe Zuifuḅe é dàa wo khie é lè yanlienú è dí àá bé. ^v12 Ké bé Zuifuḅe nwénkhenù é ben ßere àá bòo le sãa hò dímíné hũn, è pebè kùenlò é lò lé bòo le sãa bè nìnbirìe le é yí bé Zuifuḅe n, é pèhú le ké hó Dɔfɪn é ben khũà fuenie bà n vienie, é mú wé bén bò-tente bò-béhó.

\s Bè nìnbirìe le yí bé Zuifuḅe fuerè bòo

\p ^v13 Mù iè mipe le yí bé Zuifuḅe é ní dàa é bie mu le lòn: Npe iè Dɔfɪn tɔnkerɔ le é hó tɔre ne ve ße nìnbirìe le yí bé Zuifuḅe vii, é mú pe sí bòo hũn, é ní we niñte hò tɔnlò le é hó pe Dɔfɪn é dó niñ núnú hũn bòo hũn. ^v14 Nín cànke, ké mú ben dè é wé é yínin, è n hóoní lé yanlienú kiè dàa niè tíihú, bòo le é wé è niñ tɔnlò bòo hũn, è bè dè è yí fuen. ^v15 É mú le é hó Dɔfɪn é fuèrèsí bé zuifuḅe n, é hó dímíné niè é wo khie é jí bán àá hó pe Dɔfɪn. É mú wo bén dĩn ke wie pèhú le ké hó Dɔfɪn é khũa tè bè pe Zuifuḅe bòo? Bè bén wé kèa ie nìnbirìe le é ló mú húmú hũn é khie zɔn lè mekēnì hũn.

\p ^v16 Ké hó bò-miirìe hán bòo é ben lé hó Dɔfɪn, è hò pe le ké mí-kùì é bòo sè hò n. È hò vìihú nehí é ben lé hó Dɔfɪn, è pehì ínehē bòo é sè hò n. ^v17 Izarayeli siè é dĩ kèa ie hò vìihú le é wi hò mún hũn, le ínehē dè é hó Dɔfɪn búukea. È mipe le yí bé Zuifuḅe é dĩ kèa ie hò vìihú le wi le íniì hũn ínehē le é hó pe Dɔfɪn é búukea é ben cienie hò vìihú le wi hò mún hũn ínehē n. É hó pe vìihú jumú le é wòd zɔ lé hó pe vìihú le wi hò mún hũn é te hò pánké wòd yòó lé mie n. ^v18 É sí iè mù pe é mipe le é yí bé Zuifuḅe é dàa yí fóbán è mì wóo húi è wè bè Zuifuḅe lòn wè, ßepe le é ke kèa hí ínehē le é bé búukea hò vìihú le wi hò mún hũn lòn. É mí wo wie dàa é lè yèrè è cè? Mù yí mipe ínehē te hí nehí é tiè ké hí nehí é te mie tiè dàa dĩ.

\p ^v19 É wó khɔn é bé dè mì tíihú é zɔ bie ne: « Hì ínehē dè é bé búukea é ló yɔn é képe é dàa yú é yòó can dĩ. » ^v20 Mù bɔn, hì ínehē mu é bé búukea iè mù le é hí yí de sì ε Kirisa n wè; è mipe é zɔn wi pehì kúun hũn iè mù le é mí

dūmua sê à Kirisa n. É mí bí cè mì yèrè wè, ké mí zán zánló. ^v21 Iè mù le, ké hó Dɔfɪn é ben yí fùansí bé Zuifube le ke kèa ho v̄ihú le wi ho mún hūn n̄nehē, ké á búukea h̄i, è mipe biè pe mite bò, bò le é wé è hò biè bí búuke mie wè; mipe le é ke kèa hó v̄ihú le wi ho le n̄pīi hūn n̄nehē. ^v22 É mí húi bò le é hó Dɔfɪn dāa s̄āa àá bò le hó dāa hiè wi: Hò hiè wi àá bé n̄n̄bir̄ie le é yáa piè bò è jí, è hò s̄āa àá mípe. Ké mí den f̄óbán è mì kan̄ piè s̄āamu hūn; ké dāa bò mí é hó biè b̄én búuke mie kèa ie h̄i n̄nehē bò sí. ^v23 Ké bé Zuifube é f̄uer̄esí bé n̄b̄ides̄inl̄ó n̄ è bè kh̄ua khie tè hò Dɔfɪn bò, é Dɔfɪn é b̄iní kh̄ua yòó ciení bé é d̄iní kèa ie h̄i n̄nehē lè v̄ihú le é bé hún wi lòn. Iè mù le é hó Dɔfɪn dāa p̄anké le é dè bè é b̄iní é yòó ciení é d̄iní. ^v24 Mipe le é yí bé Zuifube mí d̄i kèa ie ho v̄ihú le wi le n̄pīi hūn n̄nehē, le é bé búukea é khie van cienie hò v̄ihú le é wi ho mún hūn. È bè Zuifube é pe iè hò v̄ihú le é wi ho mún hūn n̄nehē. É Dɔfɪn é wo dè bè é b̄iní é yòó ciení hó v̄ihú le é bé hún wi lòn àá n̄ānāa.

¶ Bè Izarayeli niè fuerè bò

¶ ^v25 Kie zèbè, ní we ne mi d̄ún hó Dɔfɪn bò le é hó séséa ké mú t̄ank̄on̄ie, bò le é wé è mì bí m̄i míte àá b̄-d̄unliè wè. Bè Izarayeli niè d̄ò é d̄āanie bé pek̄èa àá Dɔfɪn; é mú pe sí é b̄én m̄i f̄úu f̄úa ké pebè dāa niè d̄ò le é hó Dɔfɪn é múie é kh̄ua tè hò pe Dɔfɪn bò. ^v26 É sí iè pe é bé Izarayeli niè bé-k̄ui é b̄én fuen kèa mu, kèa bò le é hó Dɔfɪn dāa khé mú mí bienù v̄ehú hūn é ne:

¶ *« D̄ fuen̄īw̄ é b̄én lé àá Siȳon, ¶*

¶ *D̄ b̄én dé séw̄er̄í é lé á Zak̄obu hūn niè n̄ pebè b̄-koohē bò hūn, ¶*

¶ ^v27 *¶ É sí iè lè ne-b̄ī le é n̄ b̄én dí àá bé, ¶*

¶ *Pēhú le ké n̄ d̄ó séw̄er̄í é lé b̄a n̄ pebè b̄-koohē bò hūn. » ¶*

¶ ^v28 Mù le é bé p̄é lè Dɔfɪn Ben-t̄in̄u bò, é bé wo wó hó Dɔfɪn b̄a z̄úkú siè, é mú pe sí é wook̄ea mie. B̄ur̄osí ké hó Dɔfɪn é lò den muié bé é wó àá mí niè, é hó wo we be b̄a z̄ik̄in̄bè bò hūn. ^v29 Iè mù le é Dɔfɪn é yáa b̄iní kh̄uá fé bò le é hó te lé, è hò lò yáa p̄í be n̄n̄bir̄ie le é hó te é von̄ wè. ^v30 Hún àá híehó, é mí p̄é hó Dɔfɪn bò, é kèa s̄āale é hó Dɔfɪn é meu mì miine, iè mù le é bé Zuifube é p̄é hó pe Dɔfɪn bò. ^v31 É sí iè pe é mú biè d̄i kèa mu bè pe Zuifube vī. Bè yí tè ho Dɔfɪn bò wè, é Dɔfɪn dāa meu mì miinè. É kèa s̄āale é hó Dɔfɪn é biè dè pebè miinè é mi. ^v32 É Dɔfɪn é lé é bé n̄n̄bir̄ie bé-k̄ui é p̄é mí bò, é hó dāa meu pebè

miinè.

\s Dɔfɪn é bàán é pò bòo mí-kùì

\p ^v33 Hò Dɔfɪn é hè bàán àá b̀-̀b́n! Peh̀ò heciri àá peh̀ò b̀-̀d̀m̀uǹù é juǹù mí wè! Ǹǹb̀í̀r̀ò é ý dè bòo le é hó we é mii wé é yáa d̀ǹ wè! È peh̀ò bòo le é hó wòò dàa wé mí bòo é ǹǹb̀í̀r̀ò é ý dè yá d̀ǹ wè! ^v34 Kèa bòo le é mú dàa wé hó Dɔfɪn bieǹù v̄h̄h̄ h̄n̄ é ne:

\q1 \qt « Ò iè wieni temu dè à Núnso b̀-̀lieníkèà é d̀ǹ? \qt*

\q1 \qt Ò iè wieni temu dè bénló é lé à n̄? \qt*

\q1 ^v35 \qt Ò iè wieni é temu neùn dú híehó lé mú bòo d̀ ò n̄ é meu? \qt*

\q1 \qt Le è bàaso è dàá kh̄h̄á ý bòo d̀ piè vii? » \qt*

\p ^v36 Iè mù le é mú bòo mí-kùì á te é mé, è mù bòo mí-kùì é lé àá piè vii, àpe temu lé é bòo mí-kùì é dàa wi, è mù bòo mí-kùì piè bòo. Ne ho bàaníró è bòo s̄i hò Dɔfɪn p̄h̄h̄ le yá vé h̄n̄! Amiina.

\c 12

\s Lè mekēnì dè-fī̀ hò Dɔfɪn tɔnló h̄n̄ bòo

\p ^v1 Kìe zèbè, mù le é hó Dɔfɪn é wo z̄énie mí s̄āamu àá kie, é nín mì h̄ēunin ne mí lé míte àá mí mekēnì hò Dɔfɪn kèa ie mi-yíe le yè wi, è mì bòo è s̄i hò n̄, è mì lò bòo è t̄īnì hò n̄. É sí iè pe bòo le é mí dàa f̀ó̀b̀án è mì wóo bàanì hó pe Dɔfɪn. ^v2 Mì bí wóo wé kèa hó pe dímíjé mu le niè wè. Ké mí f̀ù̀ansí hó Dɔfɪn ne ho yèrèmé mie è hò lé b̀-̀d̀m̀uǹù b̀-̀fiè mie n̄, bòo le é wé è mì d̀ǹ mú bòo le é hó Dɔfɪn é we, le iè mù bòo é s̄āa, le é t̄i hò n̄ è mù lò juǹù é tú.

\p ^v3 Mù s̄āamu le é hó Dɔfɪn é wó àá mi bòo h̄n̄, é nín bie è lé mie n̄ mì-kùì ne mí bí wóo cè yèrè wè, ké mí wóo síenì míte n̄, è mì d̀ǹ bòo le é mí te dàa wi, h́r̀ò àá mí n̄des̄inĺó le é hó Dɔfɪn lé à n̄. ^v4 Képe àá ké n̄-cóoh̄ē, é h́r̀ó é dàa teke-cóoní; ké hí tekèa mu é den z̄on sankea àá mí dáahí, é dúr̀ò n̄d̀aanú àá mí tɔnló. ^v5 É sí iè pe é mú biè d̄i kèa mu, é képe le iè b̀è ǹǹb̀ir̀è le buò, é dàa wó teke-cóoní iè mù le é ké can bán àá Kirisa. É ké iè pe wo cánbán bán h̄n̄ kèa ie ǹǹb̀í̀r̀ò tekèa bòo le é hí dàa iè d̄i-cóoní. ^v6 Dɔfɪn é lé mú h̄ēm̀ù bòo kiè n̄, ké mú wike mí-d̀òohí, h́r̀ò àá mí h́n̄. Ké ké t̄īh̄h̄ á d̀ò é yú mú h̄ēm̀ù bòo le é dàá háanì Dɔfɪn bòo è lé b̀é ǹǹb̀ir̀è n̄, à s̄āawi à wé mú è báaníbán àá hó

ńdesĩnló. ^{v7} Ké á d̀ é yú mú hēm̀ù bòò le iè b̀è ǹnbirìe s̀ĩnĩr̀ó, à s̀ĩnĩ b̀é. À le é yú mú hēm̀ù bòò le é dàá k̀èrán b̀é ǹnbirìe, à k̀èrán b̀é. ^{v8} À le é yú mú hēm̀ù bòò le é dàá h̀ĩnĩk̀e b̀e ǹnbirìe t̀ĩè, à ẁóo h̀ĩnĩk̀e p̀eb̀è t̀ĩè. À le é ẁóo h̀è b̀e ǹnbirìe àá bòò è ẁóo ẁé mú àá mí t̀ĩ m̀í-k̀uì. À le é te b̀e ǹnbirìe h̀ích̀ó é dú è b̀é b̀é mú ñ è ẁé s̀ààní. À le é ẁóo s̀ĩnĩ b̀é f̀àntánb̀é è ẁóo ẁé mú àá t̀ĩ-wiè.

\p ^{v9} M̀ì bí ẁóo ẁenĩ b̀án àá ỳè, k̀é mí ẁenĩ b̀án àá b̀ò-b̀ín. M̀ì lé ǹe mú b̀ò-koo h̀ó l̀ók̀ó è lé miè ñ, k̀é mú b̀ò-tente iè p̀e é mí ẁóo c̀e mí kuò è ẁé. ^{v10} M̀ì ẁenĩ b̀án àá mí t̀ĩè m̀í-k̀uì m̀ìp̀e àá mí ǹì-cóoh̀è k̀èa iè b̀e z̀èb̀è le é ẁe b̀án; è m̀ì c̀e mí kuò é ẁóo m̀end̀è b̀án m̀ìp̀e àá mí ǹì-cóoh̀è. ^{v11} M̀ì h̀ĩnĩ d̀ĩn h̀ó t̀onl̀ó h̀ũn k̀é mí bí ẁé paariè ẁè. M̀ì t̀é á Ǹúns̀o t̀onl̀ó àá mí t̀ĩè m̀í-k̀uì. ^{v12} M̀ì ẁenĩ m̀íte mù bòò le é mí é h̀iè àá desĩnl̀ó bòò h̀ũn, è m̀ì ẁóo h̀ĩ m̀ì h̀ũn h̀èr̀í k̀é mí wi lé l̀òn-biè h̀ũn, è m̀ì ẁóo c̀e mí kuò è h̀èun hò D̀of̀ĩn. ^{v13} M̀ì ẁóo s̀ĩnĩ m̀ì z̀èb̀è ńdesĩr̀ìe le mú bòò é p̀o, è b̀è ǹnbirìe le é ẁóo b̀en m̀ì viè é mí ẁóo pennin s̀ààní f̀úu.

\p ^{v14} M̀ì ẁóo dúb̀é b̀é ǹnbirìe le é m̀ì l̀òn è bienĩ ñ; m̀ì ẁóo dúb̀é k̀é mí bí ẁóo d̀ánkénĩ ẁè. ^{v15} M̀ì ẁóo ẁenĩ m̀íte àá b̀é ǹnbirìe le é ẁe b̀éte, è m̀ì ẁóo ẁírĩ àá b̀é le é ẁírĩ. ^{v16} M̀ì lé ǹe mí juǹù è ẁé d̀ì-cóonĩ. M̀ì ẁóo ẁé mú b̀ò-b̀èh̀è è c̀è ẁè; k̀é mí ẁóo ẁé mú bòò le é b̀áa m̀íte è m̀ì c̀è. M̀ì bí ẁóo líi m̀íte àá b̀ò-dũn-b̀áa ẁè. ^{v17} Ǹnbir̀o b̀en ẁó miè àá b̀ò-koo h̀ó è m̀ì bí ẁóo ẁé b̀ò-koo h̀ó è m̀ì kh̀uá ẁé àá b̀àas̀o ẁè. M̀ì ẁóo c̀e mí kuò è m̀ì ẁé mú b̀ò-tente b̀è ǹnbirìe b̀é-k̀uì ỳè h̀ũn. ^{v18} K̀é mú b̀en é ẁé ỳínin, le k̀é mú dàa é lé miè ñ, è m̀ì kañ h̀ũn wiè h̀ũn àá b̀é ǹnbirìe b̀é-k̀uì. ^{v19} Kiè p̀àáb̀é le é ñ ẁe, m̀ì bí ẁóo d̀ì m̀ì ỳúa m̀ite ñ àá b̀é ǹnbirìe le ẁó miè àá b̀ò-koo h̀ó ẁè; k̀é mí ẁóo f̀ùansĩ ǹe hò D̀of̀ĩn t̀ĩ è temu è c̀ĩ b̀à ñ. Iè mù le é Ǹúns̀o D̀of̀ĩn é bie mí bieǹù v̀èh̀ú h̀ũn é ǹe: *\qt « Ǹpe te h̀ĩ ỳúa é ẁóo d̀ì, è ǹpe te b̀e ǹnbirìe é ẁóo kh̀uá s̀àanĩ, h̀ór̀o àá bòò le á dàa f̀ób̀án. »* *\qt** ^{v20} Á lò b̀ĩniè bie é ǹe: *\qt « K̀é m̀ì z̀úkú s̀o é h̀ĩ h̀ĩnĩ é b̀é, è k̀ò lé h̀ó b̀ò-díe ò ñ ǹe a d̀ĩ; k̀é h̀ĩ j̀e-h̀ĩnĩ é ò b̀é, è k̀ò lé mú jum̀u ò ñ ǹe a ju. Iè mù le k̀é k̀ó b̀en é ẁé k̀èa mu, è h̀ĩ tan k̀èa d̀on-f̀uà é k̀ó é khui è ỳòo tièní àá ó. »* *\qt** ^{v21} Bí f̀ùansĩ k̀óte ñ ǹe mu b̀ò-koo h̀ó é ỳí p̀ànké k̀ò l̀òn ẁè. K̀é k̀ópe temu è ỳí p̀ànké mù b̀ò-koo h̀ó l̀òn àá k̀ó b̀ò-tente ẁenl̀ó.

\c 13

\s Bè pànké bàasiè bòo jínló

\p ^v1 Hóron nìnbíró é fǎbán à wóo jí bé pànké bàasiè bòo. Iè mù le é hí pànkéa mí-kùì é ló Dǎfin viì, è bè pe pànké bàasiè le é wi yón é Dǎfin te é bǎsí. ^v2 É sí iè mù pe, á nìnbíró le é pǎ bé pànké bàasiè bòo iè wie é pǎ Dǎfin bòo le hó bǎsí bòo. É bépe le é yí tè mù é Dǎfin é bèn lè liè é biení lòn. ^v3 Iè mù le é bé nìnbirìe le é wóo wé mú bǎ-tente é yáà zán bé pànké bàasiè wè; ké bé le é wóo wé mú bǎ-koohó é temu wóo zán bé. É kó ben cè è kò bí zán bé pànké bàasiè, è kò wóo wé mú bǎ-tente; é bépe béte n è tè kò bòo. ^v4 Iè mù le é bé wi ho Dǎfin tǎnló hūn bòo le é wé è kò yí mú bǎ-tente. Ké kó ben wód wé mú bǎ-koohó, è kò zán bé pànké bàasiè; iè mù le é mú yí kǎmaá é bé dàa dàa lé junù le wóo biení bé nìnbirìe lòn wè. Bè wi ho Dǎfin tǎnló hūn é dàa é pehò tǐ-cǐnǐ è zǎnǐ àá bé nìnbirìe le yáà wé mú bǎ-tente. ^v5 É sí iè mù pe é mú dàa iè bòo le bòo hie è mì wóo tè bè pànké bàasiè bòo, lè tǐ-cǐnǐ mí-dòonún bòo hūn bòo mí, ké bǐnǐ páa yón è tièró dǎ è dàá bí kañ hūn wè.

\p ^v6 É sí lò bǐnǐe iè mù pe é mí dàa wód sàanǐ hí làn-póo; iè mù le é bé pànké bàasiè le é te hí wód fé é iè Dǎfin tǎnló é bé té, é bé wód ce bé kuò pehò hūn. ^v7 Mù bòo le é mí sǎawi è mì wód sàanǐ è lé bé nìnbirìe n, é mí wóo sàanǐ è lé bà n: hí pàn-póo àá mí júnhǎ júnhǎ le é mí sǎawi è mì sàanǐ lé nìnbíró le n, é mí wóo sàanǐ è lé à n; à nìnbíró le é mí sǎawi è mì mǎndǎ é mí wóo mǎndǎ, à le é mí sǎawi è mì bàanínin é mí wóo bàanínin.

\s Hò níwení bán bòo

\p ^v8 Mì bí lé ne nìnbíró dǎ kiè è kañ mie n wè, ké lé ben é yí lé wanminù le é mí fǎbán è mì dàá bán hūn bòo mí. Ò nìnbíró le é we bán níkwǐ é tíinǐ è Moyiizi làndé junù sǎa sǎa. ^v9 Hò làndé é den bie é ne:\qt « Bí daanǐ nìnbí-buè bà hǐnu tàá nìnbí-buè bà béró wè, bí bé nìnbíró wè, bí kǎmé bòo wè, bí ne kò yì è lé mú bòo le é kó yí te n wè.\qt* É hó pe làndé bie hí mú sí àá hí pe le ké mí-kùì é van koo bán lòn hò làndé bienù dí-cóonǐ mu le hūn: \qt « Kó fǎbán è kò wení mì níkwù kèa bòo le é kó dàa we kò kùrú sǎhú. »\qt* ^v10 Nìnbíró é ben we bá níkwù à yáà wé bǎ-koohó àá ò wè. Lè wanminù é iè hò làndé junù tíinǐlén.

\s Mì sésé míte ké á Kirisa é ben

\p ^v11 Mí lò wo dũ le pēhú le é ké wi hũn kèa sáale; lè pēhú é bere dēu le é mí fóbán è mì bí de, ké mí piení mí yìe. Iè mù le é lé pēhú le é hó Dɔfín é mii fuení kiè hũn é bere lúwi. Lè bere lúwi kiè n kèa sáale é pɔ mu bòo le é ké dàa hàarí é bé mú fii é dũmua sè à Kirisa n. ^v12 Hò sí é hènè cèun, è hò sí tìnló é wo van lúwi. É mí lé ne ke fùansí mú bòo le é wòò wé hó síbírú hũn, è hĩ hĩè tìe le é bé wòò dàá té hó pe hĩè mú nípiemu hũn iè pe é ké kui è zɔ. ^v13 Mì lé ne ke wóo dàá kéte àá mí híehó, kèa iè mu bòo le é wòò wé hó nípiemu hũn. Mì bí ne ke wóo dí dí dèkhíi, è kè lò ju ju dèkhíi wè; è mì lò bí ne ke wóo wé mú bòo le é yí te mí yìe wè, è kè bí wóo wéke kũn wè, è kè bí wóo cè hĩ fuò wè, è kè lò bí wóo dí lé yànlienú wè. ^v14 Mì lé míte mí-kùi ò Núnso Yiezu Kirisa tɔnló hũn, è mì bí fùansí míte n ne mí tekèa bòo le é hĩ we è vé mie è mì ve wé mú bò-koooh wè.

\c 14

\s Mì bí wóo lè mì níkhíi lè wè

\p ^v1 Mì wóo dàá ó nìnbíro le nídesìnló zéwi sãaní, è mì bí wóo wũaní e piè bòo le á é nùún bòo hũn wè.

\p ^v2 É mí húi lò! À dò wóo ne mí dè bòo mí-kùi é dí, à dò le nídesìnló é zéwi é biè wóo ne mu iè bò-vèriè mí-dòonún é mí dè é dí. ^v3 Á nìnbíro le wòò dí mú bòo mí-kùi é yí fóbán à wóo jii ó le é yáà dí mú bòo mí-kùi, à le é yáà dí mú bòo mí-kùi é biè yí fóbán à wóo bie ne a le wòò dí mú bòo mí-kùi é wé khe wè; iè mù le é hó Dɔfín é tè bòo. ^v4 É kópe iè wie é kó dàa ne a dò tɔn-té é yá wé sãa? Ké á dì sãa mí tɔnló hũn tàá ké á yí òn sãaní, è mù iè piè júnso é mú cerekea. Ké á lò bèn òn sãaní, iè mù le é Núnso é dàa ho pànké le dàa é sīnī.

\p ^v5 Nìnbirìe dò vii, è hĩ wihí dò é bòo hie pɔ hĩ dò, è bè dò vii vii, è hĩ wihí mí-kùi é màamán. É hórɔn nìnbíro é fóbán à wóo de sǐ mí bòo le á é lieníke mí tīi hũn. ^v6 Á le é wòò bè hĩ wihí dò bòo è hièní é wòò wé mú è dàá bàaní Núnso n; à le é wòò dí mú bòo mí-kùi é wòò dí mú è dàá bàaní Núnso n iè mù le á wòò dé Dɔfín berike mù díe le á yú bòo hũn. À le é yáà dí bòo mí-kùi é iè Núnso yèrè bàaníró bòo hũn á dàa yáà dí mú wè; ápe lò biè é wòò dé Dɔfín berike. ^v7 Iè mù le é nìnbíro le é wòò kań lé mekēni hũn mí kùrú bòo hũn é

míne wè; à le é wòd hí mí kùrú yèré bòo hūn é míne wè. ^v8 Ké ké ben wi le mekēni hūn, è kè wi le mekēni hūn kè Núnso bòo hūn, è kè ben hūrun, è mù iè kè Núnso bòo hūn é ké dàa hūrun. É mú yèré hūn dĩ kèa werè: ké ké wi le mekēni hūn tàá ké ké hūrun, è kè bòo é sè à Núnso n. ^v9 Iè mù le á Kirisa é hūrun à vié ló, bòo le é wé à dàá wé bé nì-hiè àá bé leyie wi Núnso. ^v10 É kópe, mù iè n̄bùo é kó dàa é mì zuú lie è lè? Mú n̄bùo é dàa é mì zuú è jii? Kèpe kè kùì é bèn zɔn d̄ò é vé dĩn hó Dɔfɪn híehó, é hó é lè kè lie. ^v11 Iè mù le é mú wé hó Dɔfɪn bienù v̄hú hūn é ne:

\q1 \qt N̄pe Núnso le yie wi, nín bie é ne:\qt*

\q1 \qt N̄nbirie bé-kùì é bèn síe h̄ekesi bé nukún-yie lòn niè híehó,\qt*

\q1 \qt É n̄nbirie bé-kùì é bèn lé b̄aníró mi n̄.\qt*

\p ^v12 É képe àá ké nì-cóoh̄é é hóro é bèn munke mí bòo le é á wó hó Dɔfɪn híehó.

\s Bí wé mì n̄kɔnù kueníró wè

\p ^v13 Mì bí b̄n̄í ne ke wòd lè b̄án lie wè. Mì wooke mite è dàá bòo le é wé è mì bí lé è mì zuú d̄ò è kenkení è kùén wè. ^v14 N̄ d̄umua s̄è; kè Núnso Yiezu é lé é n̄ d̄ū s̄āa s̄āa, ké bòo d̄o le é yáa ce é mí wè; ké á d̄ò é ben é líi à ne mu d̄ò é yáa ce, búrosí è mù yáa ce b̄aaso vii wè. ^v15 Ké mú bòo le é wòd dí é ben wòd lé lé t̄i-yaarè mì zuú n̄, búrosí è kò b̄niè yáa ve lé wanminù hūn wè. É kó bí lé à n̄n bíro le á Kirisa é hūrun yensénin è v̄í, kòpe kò díe le é kó wòd dí bòo hūn wè. ^v16 É mú bòo le é s̄āa m̄ipe mì vii, é yí s̄āawi è b̄è d̄ò è wóo bie pemù bòo ne mu yí s̄āa wè. ^v17 Iè mù le é hó Dɔfɪn bé-záanú é yí díe àá mí junló bòo wè; ké hó iè hò t̄erénló àá lé hūn wiè àá lé t̄i-wiè le é hó Dɔfɪn Heciri é te wòd lé. ^v18 Ì n̄n bíro le é wòd té á Kirisa t̄onló kèa mu pe sí é bòo é wòd t̄in̄í h̄o Dɔfɪn n̄ è b̄è n̄n birie é lò é wòd tè piè bòo.

\p ^v19 É mí lé ne ke cè mù bòo le é wòd lé lé hūn wiè, è mù è lé è kè ve àá híehó hò n̄des̄inló hūn. ^v20 É hó dínló bòo hūn, é kó bí yáake Dɔfɪn t̄onló wè. Mù pe wo b̄on ké hí díe mí-kùì é d̄è é wóo dí, ké mú yí s̄āa è kò dí bòo d̄ò le d̄è é lé é mì n̄kɔnù é wé b̄ò-koohó wè. ^v21 Mù le é s̄āa, iè mù le è mí bí lè h̄i taà, è mì lò bí ju h̄o jemù wè, è mì bí wé mú bòo d̄ò le d̄è é lé é mì n̄kɔnù d̄ò é wé mú b̄ò-koohó wè. ^v22 É kó kùrú bòo le é kó d̄umua s̄è nin mù pe bòo sí nín bie hūn, é

kó bébéenin kò tĩ hũn hò Dɔfĩn híehó. Ì jún é tĩ, ò nìnbíró le tĩ é yáà yaa piè bòo le á muié é wé hũn wè. ^{v 23} Ké á nìnbíró le é hò díe dò è dí ké á é titike ne wó khon è mí hũn yí fóbán è mí dí hó, é Dɔfĩn é bèn bie ne bàaso é wó khon, iè mù le é mú bòo le á é wé é yí báabán àá hó ndesĩnló wè. È mù bòo le é nìnbíró é wóo wé mí-kùì ké mú yí báabán àá hó ndesĩnló é iè bò-kooohó.

\c 15

\s1 Mì wóo lé ne mi bòo è tĩnì mí ñkòhí n

\p ^{v 1} Kèpe le é dàa ho pànké hò ndesĩnló hũn, ké fóbán è kè wóo sīnì bé le é pànké mí. Ké yí fóbán è kè wóo wé mú bòo le é tĩ kiè n wè. ^{v 2} Kèpe àá ké nì-cóohē é hóró é fóbán à wóo wé mú bòo le é tĩnì bá ñkòhí n le iè mù bòo le é lé bò-tente ò n, è piè ndesĩnló è wooké ve àá híehó. ^{v 3s} Ì Kirisa kùuso é yí mú bòo le é tĩ è n á hũn wòò cè á wé wè. Ké mú den wé lé Dɔfĩn bienù vèhú hũn é ne:
 \qt « *Hĩ tũo le é bé é tòoke àá kò é khũa síe niñ lòn.* »\qt* ^{v 4} É mú bòo le é wé wi le Dɔfĩn bienù vèhú hũn é hàarí wé ké bendló bòo hũn, bòo le é wé è mù lé hó hũn hĩnló àá lé tĩ-hiè kiè n, è kè dàá yí ké tĩ bènlén. ^{v 5} Ne ho Dɔfĩn le é te ho hũn hĩnló àá lé tĩ-hiè é wóo lé, è lé è mì junù é wé dì-cóoní bán hũn, kèa bòo le é Yiezu Kirisa é dàa zéniè mù kiè n. ^{v 6} È mipe mì-kùì é junù è wo wé dì-cóoní, è dàá bàanì hó Dɔfĩn, le iè kè Núnso Yiezu Kirisa bà Yàá.

\s1 Lè Ben-tĩnù le bòo sè bè nìnbirìe bé-kùì

\p ^{v 7} É mí wóo dàá bán sàanì mipe àá mí nì-cóohē kèa bòo le á Kirisa é dàa dàa mié é sàaniè é dàa lé hó bàaníró hó Dɔfĩn. ^{v 8} É nín mù khé è lé mié n ne a Kirisa é bere wó bé Zuifube tɔn-té é dàa tĩniè hò Dɔfĩn bòo le é hó hàarí bie lé bà zĩkĩnbè junù, é dàa zéniè kèa mu ké hó Dɔfĩn é wòò dīn mí bienù lòn. ^{v 9} Ké bé nìnbirìe le é yí bé Zuifube é pe é hò Dɔfĩn è bàanínin pehò sãamu bòo hũn, kèa bòo le é mú dàa wé lé Dɔfĩn bienù vèhú hũn é ne:

\q1 \qt « *É sí iè mù pe é ní dàa wóo bèn bàanì kò n bè dàa niè le ké tĩhú,*\qt*

\q1 \qt *È n wóo bèn bé hí yánbéhí é dàa bàanì kó n* »\qt* ^{v 10} È mù lò bĩniè wé lé pe Dɔfĩn bienù vèhú hũn é ne:

\q1 \qt « *Mipe dàa niè le ké, mì wení míte àá j Núnso niè!* »\qt* ^{v 11} È mù bĩniè wé é ne:

\q1 \qt « Mî bàanî ε Núnso ò, mîpe dàa niè le ké mì-kùì,\qt*

\q1 \qt Mî bàanî è ò, mîpe súsùnù nìnbirìe mì-kùì! »\qt* ^v 12 Á Dɔfín bɔ̀-háanírɔ

Ezayi é kùusɔ é bie é ne:

\q1 \qt « Ô bén ben, ò pe Zese hũn yènù,\qt*

\q1 \qt Ô bén síe húnú é wé hí dàa mí-kùì niè bé-zuú,\qt*

\q1 \qt É hí dàa mí-kùì niè é wo bén bè bé tîè piè lòn. »\qt*

\p ^v 13 Ne ho Dɔfín le temu wòò le à nìnbírɔ è dàá yí lé tî bènln è lé lé tî-wiè àá lé hũn wiè miè ò iè mù le é mí dũmua sè hò ò, è hò Dɔfín Heciri è lé mì wooke è yí lé tî bènln.

\s Bòò le á Pooli è dàa é wé mí vèhú kèa mu

\p ^v 14 Kìe zèbè, ò dũ sãa sãa ké mú iè bɔ̀-ente wénló é temu tú miè, è mì lò tú àá mú bɔ̀-dũmunù, é mí dè bán é wóò bé mîpe àá mí nì-cóohè. ^v 15 Ké hó pe vèhú mu le é nín wí lé miè ò hũn, é ò den wóò wé è ò hè hì niè tî è ò síení mí heciri mù pe bòò le é mí kèréa lòn. Ó wó mú iè mù le é hó Dɔfín àá mí sãamu, ^v 16 é lé é ò wó á Yiezu Kirisa tɔ̀n-té bè nìnbirìe le é yí bé Zuifuɔ̀e tíhú. Dɔfín é muié mi é nín pehò tɔ̀nló le é ce è té, le iè lè Ben-tĩnù le é nín buie, bòò le é wé è bè pe nìnbirìe le é yí bé Zuifuɔ̀e è bòò dàá tĩnì hó Dɔfín kèa ie biè le é bé wó àá lé mi-yiè é lé hó pe Dɔfín, le é hó Dɔfín Heciri é te lere bɔ̀sí bé-dòonún hò pe Dɔfín bòò hũn. ^v 17 É mú le é ò wo cánbán àá ó Yiezu Kirisa, é ò wo dè niènté è bàanínin hò tɔ̀nló le é nín té è lé hó Dɔfín bòò hũn. ^v 18 É ò wó yí dè bòò dè é yá bie ké mú bòò le á Kirisa é lé é ò dère wó é ben bòò mí. Ô khie àá mi é dàa lé é bé nìnbirìe le é yí bé Zuifuɔ̀e é hò Dɔfín bòò è jí. À wó mú niè biehí àá niè bòò le é ò wòò wé hũn. ^v 19 À mò mi é wó mú bɔ̀-zénirìe àá mú yéréké bòò hò Dɔfín Heciri pànké. É ò dàa dère à Kirisa Ben-tĩnù é buie lè viè mí-kùì, è dàá mìí hó Zerizalemu, fúu è ve dè ho Iliri pèhè. ^v 20 Ké hí vuò le é ò can niè kuò é lè Ben-tĩnù è buie hũn, iè hì vuò le é nìnbírɔ dè é peùn yí ve bie ɔ̀ Kirisa bòò hũn é yí mí wè. Bòò le é wé è mù bí wé kèa bòò é ò van é niè toohó è te ò dè zũnù fi le á pe lòn wè. ^v 21 Ó wó mú kèa bòò le é mú dàa wé lé Dɔfín bienù vèhú hũn é ne:

\q1 \qt « Bèpe le é bé yí bie piè bòò é yí lé nin é bén mi ε.\qt*

\q1 \qt É bèpe le é yí jí yí mi ké bé é piè bòò è bie, é bén dũn pemù jún. »\qt* ^v 22

É sí iè bòò le temu lé é ò dàa peùn yí yí wún è ben mì viè wè.

\s Pooli é bie ne mí é cè è mí ve Rɔmu

\p ^v23 Le iè pemù lólíe cèrìèe ké n hè é cè é wóo ne nín ben è kí mie n. Ké kèa sáale é mu le é n wo té nín tɔnló é vienie hí pe vuò mu le é n hún té hūn, ^v24 é pèhú le ké n khie vaá ve ho Esipani, é nín làá é zó lé mí vii. ^v25 Ké mú le lòn, é n vaá ve ho Zerizalemu, é nín ve húi bé ndesìriè le é wi yón bòo. ^v26 Iè mù le é hó Maseduane àá hó Akayi ndesìriè é ne be è cẽ mu bòo è dàá ve sīnín hó Zerizalemu ndesìriè dò lé iè bè fàntánbé. ^v27 Bèpe béte n é te bé heciri é lere é ne be è sīnín bé, ké lé lò tan iè kīè é temu wi bà n. Iè mù le é bé Zuifuɓe le é dūmua sè à Kirisa n é yīnie hò pe Maseduane àá hó Akayi ndesìriè le pe yí bé Zuifuɓe é bé dàa yú dūmua sè à Kirisa n; É bépe é biè sãawi è bè sīnín bé pe ndesìriè le iè bè Zuifuɓe àá bé núnú hūn bòo. ^v28 É pèhú le ké n ben wó mú pe sí vó, pèhú le ké n ben van é lé mú pe bòo le é bé cẽuke é vó, é n bén khíi ve ho Esipani, ké den wo é làá é zó lé mí lòn. ^v29 É n dū ké pèhú le ké n ben vaa ben mì vii, é n bén ben àá ó Kirisa dúbìe b̀-behó.

\p ^v30 Ké le iè mù bòo le é nín hẽunin mì vii kìe zèbè: kè Núnso Yiezu yèrè lòn àá lé wuanminù le é hó Dɔfín Heciri é wóò lé bòo hūn, é mí yīnín mi è kè dàá se ho seró, mì wóo hẽun hò Dɔfín è lé mi n. ^v31 Mì wóo hẽun Dɔfín è lé mi n bòo le é wé è n dàñ ve yí fuen è lé hó Zude nìe le yí desì e Kirisa n núnú hūn, è mì lò wóo hẽun bòo le é wé è hò Zerizalemu ndesìriè è ve tè fé hó nsīnín le é n dàa é dàa vaá ve yón àá tĩ-wiè. ^v32 É kèa mu, é n den wo dè é ben mì vii àá tĩ-wiè; é ké Dɔfín é tè, é nín ben vūnín bì-cínbóo mì vii. ^v33 Ne ho Dɔfín le é te le hūn wiè é wóò lé è kañ àá mípe mì-kùì, Amiina.

\c 16

\s Pooli é bè Rɔmu ndesìriè è tiéníkenin

\p ^v1 Kìe háá Febe le é té hó Sankere lóo Dɔfín zūnù hūn é vaá ben mì vii; é n ne mi pen ò sãàní. ^v2 Mì pen ò n kèa bòo le é bé ndesìriè é dàá wóò penke bán, kè Núnso yèrè lòn, è mì sīnín e àá bòo mí-kùì le á mèkóo é dè é kañ nin mì vii. Iè mu le á sīnie nìnbirìe bì-kuì, è npe kùuso á sīnie cẽun. ^v3 Mì tiéníke a Pirisika àá ó Akila n, bèpe le é páanie é ò Kirisa tɔnló è té àá mi. ^v4 Bè hún be è vīnín bé mèkēnì, npe nìn mèkēnì fueníró bòo hūn. É nín pebè berike è dé. Ké mú

yí ñpe niñ dònún é te pebè berike é dé wè; bè pe ñdesìriè le yí bé Zuifuè bé-kùì é lò biè é pebè berike è dé. ^{v 5} È mì lò è tièníke be pe ñdesìriè le wóo ve kóo bán lòn bà yíe. È mì tièníke kìe biè Epayineti ñ, òpe é temu wó á hán nìnbíro le é dūmua sè à Kirisa ñ hò Azi pèhē hūn*. ^{v 6} È mì tièníke a Mari ñ, ò té hó tónlò é lón é bon cèun kè bòo hūn. ^{v 7} È mì tièníke a Andoronikiisi àá ó Zuniasi ñ; bè iè kìe niè dò, è bè hàarí páaníe zòn hò kèsí àá mi; bè iè Yiezu Kirisa tònkeriè le púnhē é like cèun. Bèpe é yéré dūmua sè à Kirisa ñ é có mi. ^{v 8} È mì tièníke a Anpiliatiisi ñ le iè kìe biè ò Kirisa hūn. ^{v 9} È mì tièníke a Iribē ñ le páaníe é té àá kie ò Kirisa tónlò hūn, àá kìe biè Sitakiisi ñ. ^{v 10} È mì tièníke Apelesi ñ le é zénié àá mí bò-werà ké á dūmua sè à Kirisa ñ àá bò-bín; è mì tièníke a Arisitobiili zūnù niè ñ. ^{v 11} È mì tièníke a Erodion le iè kìe zūnù nùún dò; è mì tièníke a Naasisi zūnù niè ñ, bèpe le é dūmua sè à Núnsó ñ. ^{v 12} È mì tièníke a Tirifene àá Tirifosi ñ, bè pe háa le é ò Núnsó tónlò è té cèun. È mì tièníke a kè bàa Periside ñ, òpe le é té á Núnsó tónlò é lòn bon cèun. ^{v 13} È mì tièníke a Rufiisi ñ, òpe le á Núnsó é muié é wó àá mí tòn-té, è mì lò tièníke bà nín le lò biè tan iè kè. ^{v 14} È mì tièníke a Asenkiriti ñ àá ó Filezòn àá ó Eremesi àá ó Patorobasi àá ó Eremasi àá bé kìe zèbè le é wi yón àá bé. ^{v 15} È mì tièníke a Filoloki ñ àá ó Zuli àá ó Nere àá bá háá, àá ó Olenpaasi àá bé ñdesìriè le é wi yón àá bé bé-kùì. ^{v 16} Mì siike bán bán bàani è dàá fòoníke bán ò Kirisa wanminù hūn. Hì Dofin zīhíe ñdesìriè bé-kùì é mì tièníkenin.

¶ Pooli vienírán béré

¶ ^{v 17} Kìe zèbè, nín mì hēunin ne mí pe mite bòo àá bé nìnbirìe le wóò dé hó ñsankèa bè ñdesìriè tíihú. Bàasiè mu é wóo víiní bé ñdesìriè àá bé biehí, iè mù le é bé den yáa tē hò kèránlò le é mí yú bòo wè. É mí wóo ne mi vii è niini àá bé. ^{v 18} Bè pe nìnbirìe sí bà ñmàa é yí ké Núnsó Kirisa tónlò é bé é té wè; ké mú iè pebè vùkùo tónlò é bé é té. Bè wóò khèníke be nìnbirìe le pèun yí bé hò ñdesìnlò àá ben-tìè àá bé pe-biehí. ^{v 19} È mipe é bé nìnbirìe bé-kùì é dū bòo ké mí é ò Núnsó bòo è jí. É ní we niñte mì bòo hūn, ké den é cè ne mi wé bò-dūmunù bàasiè, è mì wóo wé mú bò-tente, ké mí wóo làá è mì ké mú bò-koohó. ^{v 20} Hò Dofin le é te le hūn wiè é wóò lé é bèn fècékea Sitūane mì làá hūn hūnún àá fii.

\p Ne ke Núnso Yiezu è dúbé mie ò. ^v21 Timoti, òpe le é té àá mí é mì tieníkenin. À Lisiusi àá ó Zazon àá ó Sosipateri le iè kìe nìe dò é lò biè é mì tieníkenin. ^v22 É ñpe Teretiisi é te ho pe vèhú mu le é wé ké á Pooli é bie; é nín mì tieníkenin kè Núnso yèrè lòn. ^v23 Ò Kayiisi le iè niñ làaró é mì tieníkenin. Hò iè piè yíe é bé ñdesìrìe é wòò kóo bán lòn hūn. Erasiti, òpe le iè hò pe lóo mè-bìsíke é mì tieníkenin, à kìe zuú Karitiisi é lò biè é mì tieníkenin. [^v24 Ne ke Núnso Yiezu Kirisa hiì è wé àá mípe mì-kùì, Amiina.]

\s Pooli é Dɔfɪn é Bàanínin

\p ^v25 Mì lé ne ke bàaní Dɔfɪn! Hò dàa pànké le é lé é mí ñdesìnló é fésí é òfín sãàní, lè Ben-tĩnù le é nín buie bòo hūn, lè pe Ben-tĩnù le é ò Yiezu Kirisa bòo è bie. Dɔfɪn é khie àá lé pe ben-tĩnù mu é dàa zéniè mù yéréké bòo le é hó hūn tànkonie hèrí hàarí. ^v26 Ké kèa sáale, é hó Dɔfɪn bɔ-háaniriè vèhē le é bé wé é den é khére mù pe yéréké bòo mu é líeniè mù ñpiemu hūn, kèa bòo le é hó pe Dɔfɪn le yáa vé é dàa ne mu wé, bòo le é wé è lè súsùnù nìnbirìe bé-kùì è jí lé bienù mu, è bè de sǐ, è bè dàá tè hò Dɔfɪn bòo.

\p ^v27 Ne ho Dɔfɪn le iè hò bɔ-dūmunù bàaso yèrè è bàaní pèhú le yá vé hūn, Yiezu Kirisa yèrè lòn, Amiina!